

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

**INTERES STARŠEV ZA
VKLJUČEVANJE OTROK DO OSMEGA
LETA STAROSTI V ŠPORTNE
PROGRAME V SLOVENSКИH
KONJICAH**

Diplomsko delo

ŽIVA VRTOVEC

Ljubljana, 2008

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Specialna športna vzgoja
Elementarna športna vzgoja

**INTERES STARŠEV ZA VKLJUČEVANJE OTROK DO
OSMEGA LETA STAROSTI V ŠPORTNE PROGRAME V
SLOVENSКИH KONJICAH**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA:

izr. prof. dr. Mateja Videmšek

RECENZENT:

izr. prof. dr. Damir Karpljuk

AVTORICA DELA:

Živa Vrtovec

KONZULTANT:

izr. prof. dr. Jože Štihec

Ljubljana, 2008

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem zavzeti in dosledni mentorici izr. prof. dr. Mateji Videmšek za vso podporo, pomoč in nasvete, s katerimi me je pri nastajanju diplomskega dela vzpodbudno usmerjala.

Zahvaljujem se svojim staršema, ki sta mi skozi vsa leta študija in pri nastajanju diplomskega dela svetovala ter nudila pomoč, kadarkoli sem jo potrebovala.

Hvala tudi mojemu fantu, ki mi daje moč, energijo in me spodbuja pri vsakem delu, ki ga opravljam.

Ključne besede: interes, starši, otrok, športni programi

INTERES STARŠEV ZA VKLJUČEVANJE OTROK DO OSMEGA LETA STAROSTI V ŠPORTNE PROGRAME V SLOVENSКИH KONJICAH

Živa Vrtovec

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2008

Specialna športna vzgoja, Elementarna športna vzgoja

Število strani:	82	Število preglednic:	14	Število grafov:	14
Število virov:	28	Število slik:		Število prilog:	1

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je ugotoviti, kakšen je interes staršev za vključevanje otrok v organizirano popoldansko športno vadbo pod strokovnim nadzorom, s pestro ponudbo različnih športnih zvrsti, z ustreznim časovnim in lokacijskim terminom, organizacijskimi oblikami dela, količino vadbe ter z zadovoljivimi cilji za vsakega otroka.

Diplomsko delo je raziskovalnega tipa. V prvem delu diplomskega dela je s teoretičnega vidika obravnavan pomen športa za otrokov celostni razvoj in zdravje; obravnavana sta pomen ter vloga družine pri razvoju otroka in prikazana je vloga športnega pedagoga v vrtcih ter v prvem triletju osnovnih šol. Predstavljena je tudi vsebinska in organizacijska zasnova zasebnih programov za predšolsko vzgojo ter vsebinska in organizacijska zasnova programa osnovnošolskega izobraževanja za

prvo triletje osnovne šole. Opisane so tudi oblike in metode dela v vrtcu ter v prvi triadi osnovne šole. Predstavljena je vsebina in obseg nacionalnega programa ter programi, ki se izvajajo v konjiških vrtcih in konjiških osnovnih šolah.

V drugem, (empiričnem) delu pa je predstavljena podrobna analiza anketnih vprašalnikov na temo interes staršev za vključevanje otrok do osmega leta starosti v športne programe v Slovenskih Konjicah, ki podaja odgovore na vprašanje, kakšne so dosedanje možnosti za vključevanje otrok v športne programe, kakšen je interes staršev in otrok za pestro ponudbo različnih športov v telovadnici in v naravi, kateri so najugodnejši termini in količina vadbe, katere so najustreznejše organizacijske oblike ter kakšne cilje imajo starši za svoje otroke.

Diplomsko delo bo uporabno kot informativno gradivo staršem in vsem strokovnim delavcem, ki se ukvarjajo s predšolsko ter šolsko športno vzgojo.

ABSTRACT

The purpose of my diploma work is to determine and to establish to which extent parents are interested in including children into organized afternoon sports activities under the professional supervision and guidance, offering a variety of different sports, an appropriate time and location schedule, suitable organizational methods of work, appropriate quantity of practice and satisfactory goals and objectives for every child.

This diploma work consists of a theoretical as well as of an action research part. In the theoretical part the importance and the purpose of sports for the overall physical development and the health of children is discussed. In providing suitable and optimal conditions for the child's development, the role and the importance of family is dealt with as well as the role of a sports teacher in pre-school institutions and in the first three-year cycle of primary schools. What is more, the contents and the organizational frame of private programmes for pre-school education as well as for the primary school education of the first three-year cycle are also presented in this part. The forms and methods of work in pre-school and in the first three-year cycle of primary school programmes are also described. This part also presents the contents and the extent of national curriculum and the curriculums, carried out and implemented in the pre-school institutions and primary schools in Slov. Konjice.

The second, action research part presents a detailed analysis of questionnaire results, whose purpose was to determine the interest of parents in including their children from the age of 8 into different sports programmes in Slov. Konjice. The results of the analysis give answers to various questions, such as what are the given possibilities for sports programmes, what is the interest for different sports, practised either indoors or outdoors, what are the optimal times for practice, what is the appropriate quantity of practice, which are the most suitable organizational forms and what are the parents' objectives for their children.

Beside educational purpose this diploma work will also serve as informative material not just for my personal needs but also for parents and all professionals, working in the field of the pre-school and school physical education.

KAZALO:

1. UVOD	8
2. PREDMET, PROBLEM IN NAMEN DELA	11
2.1 PREDŠOLSKA ŠPORTNA VZGOJA	11
2.2 POMEN ŠPORTA ZA OTROKOV CELOSTNI RAZVOJ IN ZDRAVJE	12
2.2.1 Pomen športa za otrokov celostni razvoj	13
2.2.2 Pomen športa za otrokovo zdravje	14
2.3 POMEN IN VLOGA DRUŽINE PRI RAZVOJU OTROKA	14
2.3.1 Pomen gibalnih dejavnosti za otroke skupaj s starši	15
2.4 VLOGA ŠPORTNEGA PEDAGOGA V VRTCU IN PRVEM TRILETJU OSNOVNE ŠOLE	17
2.5 VSEBINSKA IN ORGANIZACIJSKA ZASNOVA ZASEBNIH PROGRAMOV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO	21
2.5.1 Cilji predšolske vzgoje	21
2.5.2 Organizacija predšolske športne vzgoje	23
2.5.3 Izvajanje predšolske športne vzgoje	24
2.5.4 Letna priprava	24
2.6 VSEBINSKA IN ORGANIZACIJSKA ZASNOVA PROGRAMA OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA ZA PRVO TRILETJE OSNOVNE ŠOLE	25
2.6.1 Splošni cilji športne vzgoje v šoli	26
2.6.2 Operativni cilji športne vzgoje za prvo triletje	27
2.6.3 Praktične in teoretične vsebine za prvo triletje osnovne šole	27
2.6.4 Načrtovanje operativnih ciljev in vsebin v letnem načrtu	29
2.7 METODE IN OBLIKE DELA V VRTCU TER V PRVEM TRILETJU OSNOVNE ŠOLE	30
2.7.2.1 Skupinske oblike dela	32
2.7.2.2 Frontalne oblike dela	33
2.7.2.3 Individualna oblika	34
2.7.2.4 Vsebinski in organizacijski kartoni	34
2.8 VSEBINA IN OBSEG NACIONALNEGA PROGRAMA	35
2.8.1 Gibalna in športna vzgoja predšolskih otrok	35
2.8.1.1 Interesna športna vzgoja predšolskih otrok	36
2.8.2 Športna vzgoja šoloobveznih otrok	36
2.8.2.1 Interesna športna vzgoja šoloobveznih otrok	37
2.9 PROGRAMI, KI SE IZVAJAJO V VRTCIIH IN V PRVEM TRILETJU OSNOVNIH ŠOL V SLOVENSКИH KONJICAH	37
2.9.1 Programi v konjiških vrtcih	38
2.9.1.1 Program športnega društva Svizec	38
2.9.1.2 Športno društvo Miki šport	39
2.9.2 Programi v prvi triadi konjiških osnovnih šol	40
2.9.2.1 Športni program Zlati sonček	41
3. CILJI	44
4. METODE DELA	45
4.1 Vzorec merjencev	45
4.2 Vzorec spremenljivk	45
4.3 Način zbiranja podatkov	45
4.4 Metode obdelave podatkov	45
5. REZULTATI	46

6. RAZPRAVA	66
7. SKLEP	71
8. LITERATURA	75
9. PRILOGE.....	78

1. UVOD

Gibanje nas spremlja vse življenje, ki se začne že pred rojstvom in je osnovna potreba, da otrok ter kasneje človek lahko neovirano, brez bolečin in boleznih sodobnega časa funkcionira skozi življenje. Že sam zarodek se giblje v maternici pred rojstvom. Kmalu za rojstvom se otroci že postavljajo na trebušček in nenadzorovano premikajo svoje okončine. Kar za tem se začno plaziti, temu sledi lazenje in za tem se že poskušajo postavljati na noge. Temu sledijo že prvi poskoki in skoki ter se tako gibanje dopolnjuje skozi vse življenje. Ravno zato je pomembno, da že predšolskemu otroku ponudimo kvalitetno in pestro ponudbo športne vadbe, ki je obvezno vodena pod strokovnim nadzorom. Tako so otroci, kot tudi starši lahko brez skrbi, saj vedo, da je otrok pod strokovnim nadzorom, kjer bodo zadovoljene njegove potrebe ob hkratnem razvijanju celostnega razvoja ter gibalnih sposobnosti.

Dandanes otroci rastejo v svetu, ki je poln negativnih pojavov. Tako v vrtcih kot v šolah otroke spremljajo nenehno tekmovanje, hrup, stres. Vse to pri otrocih povzroča sindrom živčne prenapetosti, napadalnost, nezbranost. Ta njihova napetost se lahko kaže tudi telesno. Mučijo jih bolečine v trebuhu, glavoboli, grizejo si nohte ... Te motnje lahko oslabijo tako telesno kot duševno zdravje otrok in s tem ogrozijo njihov razvoj. Živimo v času, ko so starši pogosto prekomerno zaposleni, otroci pa v majhnem stanovanju pogosto nimajo prostora niti za sproščeno igranje. Zaradi pomanjkanja zelenic in otroških igrišč so otroci danes premalo športno dejavni. Večino časa preživijo pred televizorjem ali računalnikom (Videmšek, Strah in Stančević, 2001).

V predšolskem obdobju naj bi otroci pridobivali različne gibalne izkušnje skozi igro, ki je njihova temeljna potreba. Igro lahko definiramo kot svobodno aktivnost, ki je ločena od vsakdanjega življenja. Igra igralca popolnoma prevzame in je aktivnost brez materialne koristi ter interesa, ki se odvija v namerno ograjenem času in prostoru, po predpisanih pravilih in tvori določene odnose med skupinami ljudi v družbi, ki se namerno obdajajo z misterijo ali pa se s preoblačenjem ločijo od realnega sveta, kot nekaj zasebnega (Doupona Topič in Petrović, 2007).

Igra je torej svobodna in ustvarjalna dejavnost, ki je vpletena v življenje vseh otrok ter tudi odraslih. Pomeni izziv in nove možnosti za spoznavanje samega sebe, drugih, čutenje, iskanje, primerjanje, tekmovanje, preizkušanje ... Skozi igro otroci postopoma spoznavajo smisel in pomen upoštevanja pravil igre ter krepijo medsebojne odnose, kar je zelo pomembno za njihov celostni razvoj. Kajti, če otrok nima možnosti za izvajanje različnih gibalnih dejavnosti, lahko zaostane v gibalnem razvoju. Ravno zato je pomembno, da otroke že zelo zgodaj navajamo na gibanje doma in v naravi. Le ob pomoči staršev se otrok lahko razvije v vsestransko osebnost (Videmšek in Visinski, 2001).

Starši se morajo zavedati, da sta potreba po gibanju in potreba po igri otrokovi temeljni potrebi. Večina otrok v igri uživa in se z veseljem vključuje v vodene športne dejavnosti. K motivaciji za njihovo delo veliko pripomore prijetno in zaupno ozračje, pestrost različnih športnih pripomočkov, pestra ponudba športnih dejavnosti in različnih športnih programov, kjer vsak otrok najde dejavnost, ki ustreza njegovim željam ter potrebam, hkrati pa finančno in časovno ustreza zmožnostim njihovih staršev. Problem je, da je danes zelo malo kvalitetnih športnih programov, primernih za predšolske otroke, ki se nikakor ne morejo razviti, če ni spodbude in zanimanja s strani staršev.

Zavedanje staršev o pomenu predšolske športne vzgoje otroku predstavlja trden most k njegovemu kvalitetnejšemu preživljanju prostega časa s športnim udejstvovanjem tudi v kasnejših obdobjih življenja (Videmšek, Strah in Stančević, 2001).

Problem pomanjkanja vodenih športnih dejavnosti za najmlajše je viden tudi v Slovenskih Konjicah. Otroci imajo poleg dejavnosti in programov, ki se vršijo v vrtcih ter šolah, na voljo malo možnosti za vodeno športno udejstvovanje v popoldanskem času, ki bi zadovoljilo njihovo osnovno potrebo po gibanju, kjer bi otrok razvijal in osvajal gibalne sposobnosti, osnovne gibalne koncepte, osnovne elemente različnih športnih zvrsti ter dajal prosto pot njihovi ustvarjalnosti in domišljiji.

Namen diplomskega dela, ki temelji na raziskavi, je ugotoviti dosedanje možnosti za vključevanje v organizirane popoldanske športne dejavnosti ter ugotoviti, kakšen je interes za vključevanje v športne programe s pestrejšo ponudbo pod strokovnim nadzorom, z ustreznim časovnim in lokacijskim terminom, ustreznimi organizacijskimi oblikami dela, ustrezno količino vadbe ter z zadovoljenimi cilji za vsakega otroka.

Diplomsko delo bo z vidika teorije lahko uporabno kot informativno gradivo staršem in vsem strokovnim delavcem, ki se ukvarjajo s predšolsko ter šolsko športno vzgojo.

2. PREDMET, PROBLEM IN NAMEN DELA

Predšolsko obdobje obsega čas od otrokovega rojstva do sprejema v šolo. Aktivnost otroka v prvih letih življenja je podlaga za kasnejše gibalne dejavnosti, hkrati pa vpliva na razvoj njegovih spoznavnih procesov, na socialni in emocionalni razvoj. Zato moramo v tem obdobju poskrbeti za optimalen razvoj gibalnih sposobnosti in sistematično posredovati osnovna gibalna znanja. Z ustreznimi vsebinami in oblikami športne vzgoje moramo spodbuditi otrokovo aktivnost in ustvarjalnost ter omogočiti razvoj njegove osebnosti.

Pri otrocih in mladostnikih imajo najpomembnejšo vlogo vsekakor starši. Oni so tisti, ki otroka vzgajajo in učijo. Starši morajo otroku stati ob strani z lastnim zgledom, če želijo, da bo otrok zdrav in primeren življenjski slog tudi osvojil. V predšolskem obdobju staršem pri tem pomagajo vzgojiteljice v sodelovanju s športnim pedagogom, ki s športno vadbo skrbi za zadovoljitev otrokovih primarnih potreb po gibanju. To nadaljujejo športni pedagogi v šoli s športno vzgojo. Na voljo so še različna športna društva in klubi, ki delujejo s podobnimi interesi, kot so oblikovati zdrav življenjski slog otroka, mladostnika in kasneje odraslega človeka.

2.1 PREDŠOLSKA ŠPORTNA VZGOJA

Program gibalnih dejavnosti za predšolske otroke naj izhaja iz različnih potreb in zmožnosti otrok, da lahko kar najbolje prispeva k razvoju otrok. Pravilno organizirana športna vzgoja pod strokovnim vodstvom omogoča razvijanje različnih vidikov otrokovega celostnega razvoja.

Zelo pomembno je poznavanje in upoštevanje ciljev kurikulumuma za vrtce, ki vsekakor upošteva procesno-razvojni pristop, kar pomeni, da poudarek ni več na vsebini, temveč je v ospredju proces, ki temelji na ciljih, prilagojenih posamezni razvojni stopnji otrok. Predpogoj za obvladanje metodike predšolske vzgoje je dobro poznavanje ciljev kurikulumuma, didaktičnih načel športne dejavnosti v vrtcu, učnih metod, učnih oblik in organizacijskih oblik pri izvajanju gibalnih dejavnosti v vrtcu.

Problem, ki je danes viden marsikje je, da v večini vrtcev otrokom ni namenjenih dovolj možnosti za gibanje. Glavni razlog za to so neugodne razmere oziroma onemogočeni pogoji za vadbo (majhne igralnice, veliko otrok, neurejena zunanja igrišča, pomanjkanje športnih pripomočkov ter strokovnega kadra). Zato je potrebno razmere za delo in življenje otrok v vrtcih izboljšati. Vsak vrtec bi moral imeti poseben prostor ali športno igralnico, namenjeno za športno vzgojo predšolskih otrok. Prav tako bi vsak vrtec potreboval urejeno, varno in za otroke vabljivo zunanje igrišče, ki je ob ugodnih vremenskih razmerah primerno za izvajanje gibalnih dejavnosti. Za pestrost, raznolikost in zanimivost vadbe bi morali poskrbeti z uporabo različnih kakovostnih športnih pripomočkov.

2.2 POMEN ŠPORTA ZA OTROKOV CELOSTNI RAZVOJ IN ZDRAVJE

Otrokov razvoj se odraža na različnih področjih, ki so med seboj povezana. Sodobne razvojne teorije kažejo, da razvoj poteka na gibalnem, telesnem, kognitivnem, čustvenem in socialnem področju usklajeno ter celostno. Spremembe na enem področju so povezane s spremembami na ostalih temeljnih področjih razvoja. Razvoj ni vedno le kontinuiran, temveč občasno tudi diskontinuiran proces, ki poteka v različnih stopnjah, ki se pojavijo v približno enakih starostnih obdobjih, za katera je značilno tipično vedenje otrok (Gallahue in Ozmun, 2006, v Videmšek in Pišot, 2007).

Otrokov razvoj je dinamičen proces, ki ga interaktivno soodločata dednost in okolje, in sicer na ravni fizikalnega ter socialnega okolja. Na vse dejavnosti otrokovega razvoja ne moremo enako vplivati. Najmočnejši vpliv na izkušnje ima okolje, to je vpliv na razvoj skozi proces učenja. Spodbude, ki jih dobiva majhen otrok iz okolja, so senzorične, odzivi pa gibalni (Videmšek, Berdajs in Karpljuk, 2003).

2.2.1 Pomen športa za otrokov celostni razvoj

Predšolsko obdobje je obdobje temeljnega gibalnega razvoja. Otrokov organizem je vplivom okolja najbolj izpostavljen v zgodnjem otroštvu. Prav to vpliva na razvoj njegove osebnosti. Namreč, znano je, da vsega tistega, kar otrok zamudi v zgodnjem otroštvu, kasneje žal ne more več nadoknaditi. Otrokove dejavnosti v prvih letih življenja so podlaga za kasnejše, kompleksnejše športne dejavnosti, hkrati pa tudi vplivajo na razvoj in oblikovanje vrste njegovih sposobnosti, lastnosti, zmožnosti ter značilnosti (Kosec in Mramor, 1991).

Kako s športom vplivamo na otrokov celostni razvoj?

Šport zadovoljuje otrokove osnovne potrebe po gibanju. Z njim prispevamo k ohranjanju in krepitvi otrokovega zdravja, še posebno, če izvajamo športne aktivnosti v naravi. Prav tako vplivamo na otrokove duševne in čustvene sposobnosti ter na pozitivne odnose v družini. Šport lahko pripomore k otrokovi ustvarjalnosti, estetskemu in umetniškemu izražanju ter k sproščenemu življenju otroka, kar je pomembno za njegov duševni in socialni razvoj. Otrok z gibanjem spozna pojave v vsakdanjem življenju. Na sprehodih spozna promet, z različnimi gibalnimi dejavnostmi spozna svoje telo, lastne gibe, dobiva orientacijo v prostoru, pridobiva zaupanje v svoje telo in gibalne sposobnosti, spozna svoje gibalne sposobnosti (hitrost, moč, gibljivost, koordinacijo, preciznost in ravnotežje), usvaja osnovne gibalne koncepte, razvija gibalne sposobnosti, postopoma začne spoznavati in usvajati prvine različnih športnih zvrsti (od splošne športne vadbe do usvajanja osnov različnih športnih zvrsti), spozna vrednote in sposobnosti, kot so vztrajnost, spoštovanje, radost, veselje, čustvovanje, pomoč, zbranost, hitrost odzivanja, nadzor nad samim seboj, pristen, kulturn, spoštljiv odnos do narave in njene okolice. Skozi igro, ki je otrokova temeljna potreba, uresničuje svoje želje in potrebe, spozna pravila, ki jih mora spoštovati, doživlja prve zmage in poraze. Šport pripomore k celostnemu oblikovanju otrokove osebnosti in je zelo pomemben dejavnik družinske integracije (Kavčič, 2005).

2.2.2 Pomen športa za otrokovo zdravje

Gibanje in šport sta za človeka pomemben vir zdravja ter skladnega življenja. Sodelovanje v različnih športnih dejavnostih lahko pospešuje ali povečuje socialno integracijo, kulturno toleranco, razumevanje etike in spoštovanje okolja, kar ima vse večji pomen med mladimi, predvsem v državah razvitega sveta (Fras, 2002, v Videmšek in Pišot, 2007).

Telesno aktivni življenjski slog pomeni tudi neposredne in posredne koristi za zdravje mladih ljudi (Završnik in Pišot, 2005, v Videmšek in Pišot, 2007), še zlasti pri:

- preprečevanju prekomerne teže in debelosti;
- omogočanju pogojev za oblikovanje močnejših kosti, zdravih sklepov in učinkovitega delovanja srca;
- vzdrževanju in krepitvi primerne duševnega zdravja, pozitivne samopodobe;
- vzpostavljanju trdnih temeljev zdravega življenjskega sloga, ki ga je mogoče nadaljevati oziroma obdržati v odraslem življenjskem obdobju.

2.3 POMEN IN VLOGA DRUŽINE PRI RAZVOJU OTROKA

Šport se v družini najprej kaže kot pomembno sredstvo razvoja osebnosti otroka in njegovih sposobnosti ter lastnosti, ki vplivajo na mišljenje, čustvovanje in odnose v družini. Sočasno nastopa tudi kot pomemben kompenzacijski dejavnik negativnih civilizacijskih trendov na vzgojo otrok in celotno podobo družine (Doupona Topič in Petrović, 2007). To so vprašanja v zvezi z odkloni, ki niso ravno vzpodbudna za nadaljnji razvoj v naši mali državi. Odražajo se kot pomanjkljive in celo slabe motorične ter funkcionalne sposobnosti, nagnjenost k debelosti, telesne deformacije ljudi, narkomanija, alkoholizem, samomori, kajenje, nasilje ...

Starši so tisti, ki otroku omogočajo prve stike z okoljem in imajo veliko odgovornost za njegovo zgodnje učenje. Te informacije otrok pridobiva še zlasti s pomočjo gibanja, ki predstavlja najbolj primarno in naravno potrebo ter vpliva na vsa področja

njegovega razvoja. Ena najpomembnejših vlog staršev je, da z otrokom čim več sodelujejo oziroma z njim počnejo najrazličnejše stvari (Videmšek, Strah in Stančević, 2001).

Ker šport ohranja in krepi otrokovo zdravje, razvija njegove sposobnosti ter omogoča lažje vključevanje in prilagajanje v družbeno ter naravno okolje, je zelo pomembno, da starši že v predšolskem obdobju navajajo otroke na redno športno delovanje. Ob primernem sodelovanju celotne družine predstavlja šport tudi enega od pomembnih dejavnikov povezave in sooblikovalcev življenjskega sloga družine (Videmšek, Strah in Stančević, 2001).

Družina, ki se zaveda pomena kvalitetnega načina življenja, vključuje vanj tudi aktivno športno delovanje, ki pomembno vpliva na harmoničen in usklajen odnos med njenimi člani. Vpliva tudi na uveljavljanje vsakega od njih v ožjem in širšem okolju ter na intelektualni razvoj, ki je eden od ciljev ukvarjanja s športom, ter izogibanje mnogim travmatičnim stanjem.

2.3.1 Pomen gibalnih dejavnosti za otroke skupaj s starši

Gibanje spremlja človeka od rojstva do smrti. Že v prvih poskusih otrokove hoje je njegov intelektualni razvoj povezan z gibalnim. Zato bi se morali starši čim pogosteje igrati s svojim otrokom in ga spodbujati v njegovih gibalnih dejavnostih. Njegovo naravno potrebo po gibanju bi morali nenehno zadovoljevati in krepiti. Otrok prevzame stališča in vrednote staršev, zato je ukvarjanje s športom znotraj družine zelo pomembno za njegovo nadaljnjo športno dejavnost in sprejemanje športa kot vrednote (Videmšek, Berdajs in Karpljuk, 2003).

Vključevanje staršev v skupno športno vadbo predšolskih otrok je pomembno z različnih vidikov. Otrok se s starši počuti varnega, mu zaupa, z veseljem sodeluje in uspešno izvaja naloge, ki jih brez pomoči staršev ne bi zmoget. Zaradi prisotnosti staršev se otrok velikokrat potruzi po svojih najboljših močeh. Otrok je zelo prizadeven in ustvarjalen, zato naj starši njegove rešitve sprejemajo zelo resno.

Njegovo prizadevnost naj pohvalijo. Otrok tako iz tedna v teden postaja bolj spreten, močen, hiter, vedno več gibalnih nalog lahko opravi samostojno, starši pa mu po potrebi pomagajo. Otrok postopoma zazna svoj napredek in ga doživlja kot uspeh.

Videmšek, Berdajs in Karpljuk (2003) navajajo dejavnosti otrok skupaj s starši, ki imajo številne prednosti. Le-te so:

- otroci lahko izvajajo zahtevnejša gibanja, ki potrebujejo večjo varnost in jo lahko zagotavljajo starši med vadbo;
- mnoge dejavnosti lahko starši izvajajo skupaj z otrokom in se tako tudi sami razgibajo;
- čas, ki ga starši preživljajo z otrokom med vadbo, vzbuja prijetno in veselo doživetje. Otrok se ob starših nauči, da ni nujno, da mu vse uspe v prvem poskusu, ampak da je vredno poskusiti večkrat, saj vaja dela mojstra;
- s tem spodbujamo starše, da začno spoznavati gibalne sposobnosti svojih otrok in zavestno začnejo spremljati njihov gibalni razvoj.

Starši naj gibalne dejavnosti z otroci izvajajo čim večkrat na teden, sicer ne bodo tako učinkoviti. Naj izkoristijo prosti čas za sprehode po naravi, vožnjo s kolesom, rolanje, tekanje in mnoge druge gibalne dejavnosti ter bodo tako v najzgodnejših letih začeli uveljavljati zdrav način življenja, kot najpomembnejšo osebno in družbeno vrednoto.

2.4 VLOGA ŠPORTNEGA PEDAGOGA V VRTCU IN PRVEM TRILETJU OSNOVNE ŠOLE

Zelo je pomembno, da se tako starši kot vsi strokovni delavci, ki se ukvarjajo s predšolskimi in šolskimi otroci zavedajo, da morajo biti vsebine športnih programov prilagojene otrokovim sposobnostim, lastnostim, potrebam, interesom, biološkemu razvoju in individualnim potrebam (Videmšek in Jovan, 2002).

Preučevanje gibalnih dejavnosti predšolskih otrok in materialnih ter kadrovskih pogojev v vrtcih v Sloveniji je pokazalo, da imajo otroci v predšolskem obdobju premalo strokovno organizirane in vodene športne vzgoje ter premalo ustrezno izobraženega kadra (končana Fakulteta za šport in Pedagoška fakulteta oziroma dokončan izobraževalni modul za vzgojitelje na Pedagoški fakulteti). Zato je zaradi varnosti, spoštovanja normativnih izhodišč in kakovostnega dela s predšolskimi otroci v vrtcu vse več zavzemanja za delo športnega pedagoga v vrtcih (Videmšek in Pišot, 2007). To potrjujejo tudi rezultati raziskave, kjer so analizirana mnenja vzgojiteljic o vključevanju športnih pedagogov v vrtce.

Kavčičeva (2005) je ugotovila, da je povprečna starost vzgojiteljic zelo visoka. Posledično s starostjo je povezano tudi ukvarjanje s športom. Kar tri petine izmed njih se jih ne ukvarja z organizirano športno vadbo, malo več kot tretjina pa se jih ne ukvarja niti z neorganizirano športno vadbo. Povprečna starost vzgojiteljic bi iz leta v leto rasla, kar pa predstavlja velik problem, saj vzgojiteljica pri tej starosti pogosto sama ne zmore kvalitetno izvajati športne vadbe. Ravno zaradi tega so vzgojiteljice mnenja, da je vloga športnega pedagoga pri izvajanju dejavnosti na področju gibanja v vrtcu zelo pozitivna. Večina vzgojiteljic se že zaveda pomena športa za otroke v predšolskem obdobju, zato vidijo potrebo po vključevanju športnih pedagogov v vrtce. Kot razlog navajajo strah pred nevarnostmi in poškodbami, ki se lahko pripetijo med izvajanjem športne vadbe. Zato vzgojiteljice menijo, da bi si otroci s športnim pedagogom razširili splošna športna znanja, da bi spoznali različne športne pripomočke in njihovo uporabo. Prav tako večina vzgojiteljic meni, da bi športni pedagog otroke seznanil z različnimi športnimi zvrstmi in da bi bila z njim zagotovljena večja varnost. Kot najpomembnejši razlog za potrebo po športnem

pedagogu vzgojiteljice navajajo strokovno pomoč pri realizaciji športnih dejavnosti, ki bi jim jo športni pedagog nudil. Kot drugo navajajo pomoč pri organizaciji in koordinaciji dela. Nekaj izmed jih tudi meni, da bi jih športni pedagog razbremenil dela in odgovornosti.

Delo športnega pedagoga v vrtcu

- V sodelovanju z vzgojitelji bi pripravljaj letni načrt za posamezno skupino otrok (glede na veljavni kurikulum za vrtce, letni delovni načrt in glede na sposobnosti, znanja, značilnosti ter posebnosti otrok). Pri načrtovanju bi sodeloval s starši in strokovnjaki z drugih področij (psiholog, zdravnik ...).
- Skupaj z vzgojiteljem bi vodil določeno število ur športne vzgoje v skupinah obeh starostnih obdobj (tudi v skupinah otrok prvega starostnega obdobja).
- Vzgojiteljem bi pomagal pri izvajanju športnega programa Zlati sonček. Iskal bi najugodnejše možnosti za izvedbo dejavnosti. Dogovarjal bi se za sodelovanje s športnimi društvi, organiziral najem športnih igralnic, strokovno ustreznih in cenovno ugodnih tečajev, letovanj, zimovanj ...
- Organiziral bi skupne akcije: kros, planinske izlete, športne dopoldneve in popoldneve, orientacijske izlete, nastope ...
- Program športnih dejavnosti bi udeleževal tako, da bi vsi otroci pri tem doživljali kar najbolj prijetne občutke in da bi optimalno prispeval k njihovem razvoju ter zdravju (Videmšek in Pišot, 2007).

Zelo podobna situacija se odvija v prvem triletju osnovne šole, kjer imajo učitelji razrednega pouka podobne težave kot vzgojiteljice v vrtcih. Kar je razumljivo; namreč, če primerjamo, koliko časa na Pedagoški fakulteti posvetijo metodiki učenja športa in koliko na Fakulteti za šport, vidimo, da se bodoči učitelji razrednega pouka in vzgojitelji v tako kratkem času težko naučijo dovolj, da bi bili sami sposobni v celoti prevzeti odgovornost za izvajanje pravilno organizirane športna vadbe otrok.

Delo športnega pedagoga v prvem triletju osnovne šole

Zakon o osnovni šoli (1996) določa, da v prvem triletju vse predmete uči učitelj razrednega pouka; prav tako ta zakon dovoljuje, da lahko pri pouku vzgojnih predmetov sodeluje tudi učitelj predmetnega pouka. Zato se zaradi varnosti, spoštovanja normativnih izhodišč in kakovostnega dela z najmlajšimi vse bolj zavzemajo za sodelovanje razrednega učitelja ter športnega pedagoga. Mnoge šole, ki uvajajo takšen način poučevanja, ugotavljajo, da skupno poučevanje zagotavlja kakovosten pristop k pouku, ustrezno varnost in omogoča uresničitev zastavljenih ciljev učnega načrta. Ker takšen pristop pomeni nadstandard, je treba poiskati druge finančne vire, kot so sredstva lokalnega proračuna, prispevek staršev, sredstva od oddaje šolskih prostorov (Strel idr., 2002).

Poleg izhodišč in učnega načrta je za uspešno delo na športno-vzgojnem področju v prvem triletju potrebno nameniti posebno pozornost še: specialni didaktiki športa s posebnim poudarkom na delu z mlajšimi otroki; ustreznim športnim pripomočkom, prilagojenim tej starostni stopnji; stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju učiteljev; spremembi učnih programov na fakultetah, ki izobražujejo bodoče učitelje (Strel idr., 2002).

Ponekod, na nekaterih šolah že prakticirajo sodelovanje športnega pedagoga z razrednimi učitelji. Dejansko se zavedajo, da delo športnega pedagoga zagotavlja kakovosten pristop k vodenju športnih dejavnosti, ustrezno varnost in omogoča uresničitev zastavljenih ciljev iz učnega načrta za prvo triletje osnovne šole. Res pa je, da to sodelovanje spada v nadstandardni program in morajo športnega pedagoga plačati starši oziroma drugi finančni viri. Torej, na tistih šolah, kjer so se starši odločili

za sodelovanje športnega pedagoga, pomeni, da se zavedajo pomembnosti strokovno vodene in organizirane športne dejavnosti za pomen otrokovega celostnega razvoja ter zdravja.

Vloga športnega pedagoga v prvem triletju osnovne šole je praktično zelo podobna delu športnega pedagoga v vrtcih. Njegove naloge so:

- v sodelovanju z razrednimi učitelji pripravlja letni načrt za posamezen oddelek v prvi triadi (glede na veljavni učni načrt, letni delovni načrt ter glede na sposobnosti, znanja, značilnosti in posebnosti otrok). Pri načrtovanju sodeluje s starši in strokovnjaki z drugih področij (psiholog, zdravnik ...);
- skupaj z razrednimi učitelji vodi določeno število ur športne vzgoje v prvem, drugem in tretjem razredu osnovne šole;
- razrednim učiteljem pomaga pri iskanju najugodnejše možnosti za izvedbo športne vzgoje, organizira strokovno ustrezne tečaje, pomaga pri organizaciji športnih dni, šolskih športnih tekmovanj, organizaciji in izvedbi športnih interesnih dejavnosti, športnih programov (Zlati sonček, Ciciban planinec, Naučimo se plavati), nastopov, prireditev ter šol v naravi;
- program športnih dejavnosti udejanja tako, da je vsak otrok deležen strokovno vodene in organizirane športne vadbe, ki ogromno pripomore k njegovemu psihofizičnemu razvoju in zdravju.

2.5 VSEBINSKA IN ORGANIZACIJSKA ZASNOVA ZASEBNIH PROGRAMOV ZA PREDŠOLSKO VZGOJO

Ker ves čas govorimo o načrtovani in strokovno vodeni ter organizirani športni dejavnosti, je potrebno vedeti, da se je pri zasnovi zasebnih programov za predšolsko vzgojo potrebno držati globalnih ciljev in ciljev znotraj globalnih ciljev za področje dejavnosti »gibanje«, ki so opredeljeni v Kurikulumu za vrtce (1999) in izhajajo iz ciljev predšolske vzgoje, ki jih opredeljuje 4. člen Zakona o vrtcih (1996).

2.5.1 Cilji predšolske vzgoje

Cilji predšolske vzgoje, ki so navedeni v Zakonu o vrtcih (1996), so naslednji:

- razvijanje sposobnosti razumevanja in sprejemanja sebe ter drugih;
- razvijanje sposobnosti za dogovarjanje, upoštevanje različnosti in sodelovanje v skupinah;
- razvijanje sposobnosti prepoznavanja čustev in spodbujanje čustvenega doživljanja ter izražanja;
- negovanje radovednosti, raziskovalnega duha, domišljije in intuicije ter razvijanje neodvisnega mišljenja;
- spodbujanje jezikovnega razvoja za učinkovito in ustvarjalno uporabo govora, kasneje tudi branja ter pisanja;
- spodbujanje doživljanja umetniških del in umetniškega izražanja;
- posredovanje znanj različnih področij znanosti in iz vsakodnevnega življenja;
- spodbujanje telesnega in gibalnega razvoja;
- razvijanje samostojnosti pri higienskih navadah in pri skrbi za zdravje.

Iz teh ciljev so razvidni tudi cilji predšolske športne vzgoje. Mnogi izmed teh ciljev predšolske vzgoje so lahko uresničeni preko športnih aktivnosti. Zato lahko šport pojmemo kot pomembno sredstvo za zdravo in uspešno vzgojo predšolskega otroka.

Pri snovanju in udejanjanju vzgojno-izobraževalnih ciljev se opiramo na Kurikulum za vrtce (1999). Globalni cilji so nameni, ki jih želimo v določenem obdobju uresničiti ali se jim bolj ali manj približati. To so razčlenjena dejstva gibalnih zmožnosti otrok in jih je mogoče uresničiti v predvidenem obdobju na ravni točno določene razvojne stopnje.

Kurikulum za vrtce (1999) kot globalne cilje navaja naslednje:

- omogočanje in spodbujanje gibalnih dejavnosti otrok;
- zavedanje lastnega telesa in doživljanje ugodja v gibanju;
- omogočanje otrokom, da spoznajo svoje gibalne sposobnosti;
- usvajanje osnovnih gibalnih konceptov;
- postopno spoznavanje in usvajanje osnovnih prvin različnih športnih zvrsti;
- spoznavanje pomena sodelovanja in spoštovanja ter upoštevanja različnosti.

Znotraj globalnih ciljev so opredeljeni še naslednji cilji:

- razvijanje koordinacije oziroma skladnost gibanja (koordinacija gibanja celega telesa, rok, nog), ravnotežje;
- povezovanje gibanja z elementi časa, ritma in prostora;
- razvijanje prstne spretnosti oziroma t.i. fine motorike;
- razvijanje moči, natančnosti, hitrosti in gibljivosti, vztrajnosti;
- sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja (hoja, tek, skoki, poskoki, valjanje, plazenje, plezanje ...);
- usvajanje osnovnih gibalnih konceptov: zavedanje prostora (kje se telo giblje), deli lastnega telesa, med predmeti in ljudmi, med ljudmi;
- spoznavanje in izvajanje različnih elementarnih gibalnih iger;
- usvajanje osnovnih načinov gibanja z žogo;
- iskanje lastne poti pri reševanju gibalnih problemov;
- sproščeno gibanje v vodi in usvajanje osnovnih elementov plavanja;
- pridobivanje spretnosti vožnje s kolesom, spretnosti kotalkanja;
- spoznavanje zimskih dejavnosti;
- usvajanje osnovnih prvin ljudskih »rajalnih« in drugih plesnih iger;

- uvajanje otrok v igre, kjer je potrebno upoštevati pravila;
- spoznavanje pomena sodelovanja v igralni skupini, medsebojne pomoči in športnega obnašanja;
- spoznavanje različnih športnih orodij in pripomočkov, njihovo poimenovanje in uporaba;
- spoznavanje osnovnih načel osebne higiene;
- spoznavanje oblačil in obutev, ki so primerne za gibalne dejavnosti;
- spoznavanje elementarnih iger in športnih zvrsti, značilnih za naša in druga kulturna okolja v sedanjosti ter preteklosti;
- spoznavanje vloge narave in čistega okolja v povezavi z gibanjem v naravi;
- spoznavanje osnovnih varnostnih ukrepov, ki so potrebni pri izvajanju gibalnih dejavnosti ter ozaveščanje skrbi za lastno varnost in varnost okolja.

2.5.2 Organizacija predšolske športne vzgoje

Glede na zakonitosti didaktične teorije razdelimo celotno organizacijo na dva dela, in sicer:

- zunanja organizacija, ki zajema zunanje faktorje učno-vzgojnega dela, med katere prištevamo: pripravo prostora za vadbo, pripravo športnih pripomočkov, pomagal in učil, formiranje ustrezne skupine otrok, časovno razdelitev posamezne vadbene enote;
- notranja organizacija, ki jo opredeljujemo z vidika strukturiranosti vadbene enote in predstavlja nujen sestavni del priprave učitelja, kot neke vrste artikulacijo vadbene snovi (Zupančič, 1999).

2.5.3 Izvajanje predšolske športne vzgoje

Športno vzgojo izvajamo v naslednjih stopnjah, ki so opisane v nadaljevanju.

- **Posredovanje novih motoričnih informacij**

Otrokom z različnimi oblikami dela posredujemo nova znanja. Različne vsebine otroci najprej spoznavajo, nato jih utrjujejo in nenazadnje tudi napredujejo v določenih spretnostih ter znanjih (Strah, 2000).

- **Utrjevanje**

Na tej stopnji bo otrok gibanje prepoznal tudi v drugačnih okoliščinah in jih shranil v motoričnem spominu kot neke stereotipe gibanja. Ker je tukaj ponavljanje pogosto, moramo poskrbeti za nenehno motivacijo in odpravljanje napak (Strah, 2000).

- **Preverjanje**

S preverjanjem ugotavljamo, v kolikšni meri smo uspeli posredovati določena znanja, kakšen vpliv ima vadba na razvoj motoričnih sposobnosti. Takšno preverjanje ni namenjeno razvrščanju otrok po sposobnostih, ampak le pri ugotavljanju otrokovega napredka (Strah, 2000).

2.5.4 Letna priprava

Letni načrt oz. letna priprava je osnovna priprava učitelja, ki strokovno pristopa k delu. Poleg načrtovanih ciljev si mora oblikovati tudi načrt dela, ki ga pripravi tudi v pisni obliki. To mu olajša delo, hkrati pa lahko sledi in primerja tisto, kar je načrtoval z uresničenim.

Tudi v zasebnih športnih organizacijah se k delu pristopa strokovno, zato je tudi tu potrebna temeljita priprava na delo. Za izdelavo letnega načrta mora učitelj poznati:

- letni delovni načrt, ki obsega opis materialnih pogojev, kadrovske zasedbe, morebitno izobraževanje kadrov, oblike športnih dejavnosti, testiranja in preverjanja, medsebojno sodelovanje učiteljev, staršev ter otrok;
- kurikulum za vrtce;
- razvojne značilnosti;
- motorične sposobnosti, znanja, odnos do dela.

Opredeliti mora cilje in vsebine ter jih razdeliti na posamezna obdobja.

2.6 VSEBINSKA IN ORGANIZACIJSKA ZASNOVA PROGRAMA OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA ZA PRVO TRILETJE OSNOVNE ŠOLE

Z novim devetletnim šolanjem otroci začenjajo z osnovnošolskim izobraževanjem leto prej, torej s šestimi leti, kar je potrebno upoštevati tudi pri načrtovanju športno-vzgojnega procesa in pri pristopu do otroka (Učni načrt za osnovne šole, 2006).

Športni vzgoji so v prvem triletju v predmetniku namenjene tri ure tedensko, pet športnih dni v vsakem razredu in dvajseturni tečaj plavanja v drugem ali tretjem razredu. Šola mora ponuditi tudi športne interesne dejavnosti. Športne vsebine so tudi v programih jutranjega varstva in podaljšanega bivanja (Učni načrt za osnovne šole, 2006).

Učni načrt je zasnovan tako, da v prvem triletju poudarja osnovni športni program, ki ga otroci spoznajo z igro, ki bogati otrokovo doživetje okolice ter samega sebe in ga spodbuja k aktivnejšemu gibalnemu izražanju ter doživljanju. Z igro otroci razvijajo gibalne sposobnosti, izboljšujejo orientacijo v prostoru, situacijsko mišljenje in iznajdljivost (Učni načrt za osnovne šole, 2006).

Za to obdobje so najprimernejše dejavnosti, ki ustvarjajo široko podlago, na kateri je mogoče nadaljevati različna športna znanja. Izbiramo vsebine, s katerimi razvijamo predvsem koordinacijo gibanja, ravnotežje, moč in gibljivost (Učni načrt za osnovne šole, 2006).

2.6.1 Splošni cilji športne vzgoje v šoli

Splošni cilji predmeta, ki so navedeni v Učnem načrtu za osnovne šole (2006), so naslednji:

- skrb za skladen telesni in duševni razvoj;
- skladna telesna razvitost, pravilna drža;
- zdrav način življenja (telesna nega, zdrava prehrana, ravnovesje med učenjem, športno dejavnostjo, počitkom in spanjem, odpornost proti boleznim ter sposobnost prenašanja naporov, kompenzacija negativnih učinkov sodobnega življenja);
- krepitev zdravega občutka samozavesti in zaupanja vase;
- oblikovanje pozitivnih življenjskih vzorcev (spodbujanja k medsebojnemu sodelovanju, zdravi tekmovalnosti, spoštovanju športnega obnašanja, strpnosti in sprejemanju drugačnosti);
- razumevanje koristnosti športa in navajanje na kakovostno preživljanje prostega časa;
- razvoj ustvarjalnosti;
- razbremenitev in sprostitvev;
- pozitivno doživljanje športa, ki bogati posameznika;
- oblikovanje pristnega, čustvenega, spoštljivega in kulturnega odnosa do narave ter okolja kot posebne vrednote;
- spoštovanje naravne in kulturne dediščine.

2.6.2 Operativni cilji športne vzgoje za prvo triletje

Operativni cilji, ki so opredeljeni v Učnem načrtu za osnovne šole (2006), so v vsakem razredu prvega triletja razdeljeni v štiri skupine in poudarjajo:

- telesni razvoj ter razvoj gibalnih in funkcionalnih sposobnosti;
- usvajanje in nadgradnjo športnih znanj;
- seznanjanje s teoretičnimi vsebinami;
- oblikovanje in razvoj stališč, navad ter načinov ravnanja in prijetno doživljanje športa.

2.6.3 Praktične in teoretične vsebine za prvo triletje osnovne šole

Sklopi praktičnih in teoretičnih vsebin so enaki v vseh treh razredih prvega triletja, le da se ti sklopi vsebin skozi vsako leto dopolnjujejo in nadgrajujejo. Praktične in teoretične vsebine, navedene v Učnem načrtu za športno vzgojo (2006), so naslednje:

- naravne oblike gibanja in igre;
- atletska abeceda;
- gimnastična abeceda;
- plesne igre;
- igre z žogo;
- plavalna abeceda;
- izletništvo in pohodništvo;
- ugotavljanje, spremljanje in vrednotenje gibalnih sposobnosti ter telesnih značilnosti;
- dodatne vsebine (zimske dejavnosti in športna programa Zlati sonček ter Ciciban planinec).

Ravni znanja praktičnih in teoretičnih vsebin ob koncu triletja

- Pri naravnih oblikah gibanja naj bi otroci ob koncu triletja dosegli sproščenost in skladnost v izvajanju naravnih oblik gibanja. Otroci naj bi upoštevali pravila izbranih iger in izvajali gibalne naloge skladno z navodili.
- Pri atletske abecedi naj bi otroci ob koncu triletja koordinirano in sproščeno tekli. V lahkotnem in pogovornem tempu naj bi bili sposobni preteči daljše razdalje. Znali naj bi hitro teči iz visokega štarta, skočiti z mesta v daljino, skočiti v višino, skočiti v daljino s kratkim zaletom z enonožnim in sonožnim doskokom, metati žogico z mesta, metati nogometno ali košarkarsko žogo izpred prsi v daljino v cilj.
- Pri gimnastični abecedi naj bi poznali pravilno izvedbo osnovnih gimnastičnih vaj. Znali naj bi tekoče in varno izvesti preval naprej, preval nazaj, hojo po nizki gredi, naskok na skrinjo vzdolž, plezanje (dva metra), sonožno preskočiti kolebnico osemkrat.
- Pri plesnih igranjih naj bi obvladali gibanje na mestu in v prostoru z menjavanjem smeri v enostavnem ter sestavljenem ritmu, povezovali gibe z raznovrstno glasbeno spremljavo, povezovali korake treh družabnih plesov in petih preprostih ljudskih plesov. Sposobni naj bi bili gibalnega ustvarjanja in improviziranja na različne teme.
- Pri igranjih z žogo naj bi znali izvesti vodenje, metanje, podajanje in lovljenje žoge, zadevanje različnih ciljev z žogo ter vključevanje v različne igre.
- Pri plavalni abecedi naj bi učenci bili prilagojeni na vodo in preplavali 25 metrov (naloga za zlatega morskega konjička).
- Pri izletništvu in pohodništvu naj bi učenci poznali pravila varne hoje v gore.

- Pri ugotavljanju, spremljanju in vrednotenju gibalnih sposobnosti ter telesnih značilnosti učenci v gibalnih sposobnostih dosegajo rezultate, prilagojene individualno postavljenim ciljem. Poznajo merske enote in postopke merjenja.
- Pri dodatnih vsebinah, in sicer zimskih dejavnostih, naj bi pri smučanju spreminjali smeri drsenja na manj zahtevnih terenih ter se vozili z oprijemalno vlečnico. Pri drsanju naj bi se znali odriniti in drseti na obeh ter na eni nogi in se znali zaustaviti. Pri programu Zlati sonček in Ciciban planinec naj bi otroci spoznavali in izpopolnjevali različna športna znanja do stopnje, ki omogoča varno ukvarjanje z izbranim športom (Učni načrt za osnovne šole, 2006).

2.6.4 Načrtovanje operativnih ciljev in vsebin v letnem načrtu

Učni načrt je osnova za pripravo učiteljevega letnega delovnega in učnega načrta. Učitelj pri letnem načrtu upošteva posebnosti šole in učencev, ki jih poučuje (materialni, kadrovski, geografski, klimatski pogoji, tradicija in interesi). Skladno z navodili učnega načrta se učitelj odloči, kolikšen del celotnega časa bo posvetil določenim dejavnostim in vsebinam (časovna razporeditev skupnega števila ur). Za dosego ciljev lahko v letni učni načrt učitelj doda vsebine drugih športov (kotalkanje, kolesarjenje, namizni tenis, aerobika, hokej, plezanje). Šolsko športno vzgojo lahko obogati tudi s strokovno pripravljenimi športnimi programi, kot so Zlati sonček, Krpan, Ciciban planinec, Mladi planinec. Namerna odprtost ciljev, ki so opredeljeni za vsak razred, prinaša učitelju precejšnjo stopnjo avtonomije, hkrati pa odgovornost za lastno načrtovanje. Metodične enote in naloge učitelj izbira ter posreduje skladno z metodičnimi postopki, ki so uveljavljeni v stroki. Izbiro nalog prilagaja zmožnostim svojih učencev. Poleg snovne priprave sta organizacijska in količinska priprava nujni del načrtovanja vsake vadbene enote. Učna ura mora vsebovati tri logično povezane dele, in sicer: pripravljalnega (ogrevanje), glavnega ter sklepnega (umirjanje). V vseh delih učitelj uporablja čim bolj pestre in učinkovite oblike ter metode dela. Izbiro podredi vsebini, posebnostim skupine in pogojem dela. Organizacijske oblike izbira tako, da zagotavlja varnost, motivacijo in učinkovitost vseh učencev. Učitelj mora spremljati stanje in razvoj gibalnih ter funkcionalnih sposobnosti in telesnih

značilnosti, športna znanja in dejavnike sodelovanja učencev. Samo tako lahko strokovno načrtuje svoje delo in sam določi standarde znanja za svoje učence za vsako leto posebej v okviru standardov, ki jih učni načrt navaja za celo triletno (Učni načrt za osnovne šole, 2006).

2.7 METODE IN OBLIKE DELA V VRTCU TER V PRVEM TRILETJU OSNOVNE ŠOLE

V predšolskem obdobju in v prvem triletju osnovne šole pri programu področja dejavnosti gibanja oziroma športne vzgoje uporabljamo raznovrstne metode (razlaga, demonstracija, pogovor) in oblike dela (skupinska: vadba po postajah, vadba z dopolnilnimi in/ali dodatnimi nalogami, igralne skupine; frontalna: poligon, štafete, vadba v vrsti, krogu, prosto po prostoru itn.; individualna oblika).

Od ciljev, ki jih želimo uresničiti, je odvisno za katere metode in oblike dela se bomo odločili. Seveda je pri tem potrebno upoštevati tudi druge dejavnike, kot so otrokove sposobnosti in zanimanje, otrokove posebnosti ter zdravstveno stanje, število otrok, vsebina dela, prostor, pripomočki, itn. Ustrezna izbira metod in oblik dela omogoči večjo ustvarjalnost učitelja in otroka, saj le-ta išče svoje načine za rešitev gibalnih nalog in sproščeno izraža svojo lastno ustvarjalnost ter gibalno izraznost.

2.7.1 Metode dela v vrtcu in v prvem triletju osnovne šole

Metoda **demonstracije** ima pri procesu vodenja v vrtcu in v prvem triletju osnovne šole izrazito pomembno vlogo. Kar želimo otroke naučiti, jim moramo seveda pokazati, saj le tako lahko dobijo jasno predstavo o gibanju. Prva demonstracija naj bo celovita, brez prekinjanja, v obliki, hitrosti, amplitudi, tempu, v katerem se tudi sicer izvaja določena gibalna naloga. Druga demonstracija naj bo počasnejša, s poudarkom na elementih, ki jih otroci težje izvajajo (Videmšek in Visinski, 2001).

Metodo **razlage** najpogosteje uporabljamo v obliki opisovanja, pojasnjevanja in popravljanja določenih gibalnih nalog. Opisovanje uporabljamo neposredno pred izvajanjem demonstracije. Pojasnjevanje se največkrat uporablja po izvedbi demonstracije in v primerih, ko je otrokom potrebno posredovati dopolnilne informacije o gibanju. Popravljanje se nanaša na razlago, usmerjeno v odpravljanje napak pri izvajanju neke gibalne naloge. Razlaga naj bo kratka, jedrnata in razumljiva vsem otrokom. Velja pravilo: čim manjši so otroci, krajša naj bo razlaga (Videmšek in Visinski, 2001).

Eden od najpomembnejših ciljev predšolske in šolske športne vzgoje je vzpostavitev interakcij med otroki ter med otroki ter odraslimi. Največ možnosti je v okviru skupinskega in individualnega dela. Najti je potrebno dovolj časa za **pogovor**. Za otroke in njihov čustveni, socialni ter kognitivni razvoj je pomembno, da razvijejo ne samo sposobnost poslušanja, ampak tudi jezikovno sposobnost (Videmšek in Visinski, 2001).

Če želimo, da metoda **opazovanja** nastopa v funkciji zaznavanja gibanja oseb in predmetov v prostoru ter času, potem jo moramo uporabljati kot metodo dela. Velja, da le vodena oziroma usmerjena vloga vzgojitelja oziroma učitelja pritegne otroka k aktivnemu opazovanju neposredno ali posredno demonstriranega giba. Otrokova sposobnost opazovanja še ni dovolj razvita, zato ga mora vzgojitelj oziroma učitelj usmerjati na predmet opazovanja (Rajtmajer, 1988).

Z metodo **vadbe** razumemo večkratno ponavljanje nekega gibanja s ciljem, da se gibanja otrok nauči do stopnje stereotipov. Vadba oziroma ponavljanje je torej najprej usmerjeno na pridobivanje gibalnih znanj, kar razlagamo z informacijsko komponento gibanja. Seveda pa daljša vadba z večjim številom ponovitev enakega gibanja izboljšuje tudi delovne sposobnosti. Ta metoda je tesno povezana z vsemi ostalimi metodami (Rajtmajer, 1988).

2.7.2 Oblike dela v vrtcu in v prvem triletju osnovne šole

2.7.2.1 Skupinske oblike dela

Vadba v takšni obliki zahteva precejšnjo stopnjo samostojnosti, kar je osnovni razlog, da predšolske otroke ponavadi organiziramo v dve do tri skupine. Medtem ko lahko otroke prvega triletja osnovne šole že organiziramo v več manjših skupin, celo v pare, trojice ... Znotraj skupinske oblike dela se lahko organizirajo različne oblike vadbe.

Vadba po postajah

Otroci v skupinski obliki izvajajo različne dejavnosti. Razdelimo jih v več skupin, odvisno od števila otrok, velikosti prostora in vsebine dela. Skupine so lahko homogene ali heterogene, odvisno od namena vadbe. Vadbo po postajah uporabljamo zlasti takrat, ko določene dejavnosti utrjujemo, da bi jih otroci trajno usvojili (Videmšek in Pišot, 2007).

Vadba z dopolnilnimi in/ali dodatnimi nalogami

Uporabljamo jo zlasti pri utrjevanju, kadar skušamo otroke z dopolnilnimi nalogami pripraviti na končne storitve. Imamo glavno vadbeno enoto, kjer se izvaja glavna vsebina, in stranske, kjer se izvajajo dopolnilne oziroma dodatne naloge. Ta oblika dela je zelo učinkovita, saj omogoča veliko individualizacijo dela (Videmšek in Pišot, 2007).

Obhodna vadba

Obhodne vadbe pri predšolskih otrocih ne uporabljamo, saj je z informacijskega in organizacijskega vidika za njih prezahtevna. Postopoma jo lahko vpeljujemo pri športni vzgoji v prvem triletju osnovne šole, saj se morajo učenci naučiti te oblike dela, da se lahko udeležujejo pri športno-vzgojnem kartonu, ki je eden od načinov obhodne vadbe. Kajti, pri obhodni vadbi učenci v manjših skupinah ali individualno (odvisno od števila otrok) krožijo od naloge do naloge, ki so praviloma razporejene v obliki kroga in si sledijo v logičnem zaporedju ter je lahko organizirana na več načinov (Strel idr., 2002).

Igralne skupine

Igre izberemo glede na starost in število otrok, njihove sposobnosti, znanje, trenutno razpoloženje ter glede na prostor, ki ga imamo na razpolago. Tukaj pride še posebej do izraza otrokova kreativnost, saj išče lastne poti pri reševanju gibalnih problemov (Videmšek in Pišot, 2007).

2.7.2.2 Frontalne oblike dela

Pri tej obliki frontalno posredujemo navodila vsem otrokom hkrati. Frontalne oblike se oklepamo pogosto, saj nam omogoča nadzor nad vsemi otroki in lažje delo. Je gospodarnejša, omogoča prihranek časa in ima pomembno vlogo pri čustvenem ter socialnem razvoju otroka. Znotraj frontalne oblike dela lahko organiziramo različne oblike vadbe.

Poligon

Poligon ponavadi postavimo v obliki kroga ob robu telovadnice. Otroci izvajajo gibalne naloge v koloni tako, da se postopoma, eden za drugim neprekinjeno premikajo naprej po pripravljeni stezi. Vsebina dela mora biti preprosta in otrokom znana (Videmšek in Pišot, 2007).

Štafete

Uporabljamo jih predvsem v glavnem delu ure, praviloma na stopnji utrjevanja gibalnih nalog. Za sprostitev včasih organiziramo tudi tekmovanje. Otroke razdelimo na čim več skupin oziroma kolon, odvisno od števila otrok, velikosti prostora in vsebine gibalnih nalog. Kadar organiziramo tekmovanje, otroke razdelimo na heterogene skupine, ki so med seboj približno enakovredne (z vidika znanja in gibalnih sposobnosti) (Videmšek in Pišot, 2007).

2.7.2.3 Individualna oblika

Pri predšolski in šolski športni vzgoji se individualno delo vpeljuje ponavadi znotraj frontalnega ali skupinskega dela. Posebno poudarjanje individualne oblike dela niti ni posebno zaželeno, saj je eden izmed ciljev predšolske in šolske vzgoje otroke preko športne dejavnosti pritegniti v socialno integracijo (Videmšek in Pišot, 2007).

2.7.2.4. Vsebinski in organizacijski kartoni

Vse bolj se poudarja uporaba **vsebinskih in organizacijskih kartonov**. Kot učna pomagala jih lahko uporabljamo v različne namene, in sicer kot pomoč pri organizaciji dela, ponazarjanju izvajanja gibalnih nalog, skupinskemu oziroma individualnemu določanju obremenitev, zapisovanju števila ponovitev gibalnih nalog, individualnemu spremljanju, tekmovanju med skupinami oziroma posamezniki. S kartoni lahko v zelo

kratkem času seznanimo učence s snovnimi, organizacijskimi in količinskimi zahtevami (Kovač idr., 2004).

2.8 VSEBINA IN OBSEG NACIONALNEGA PROGRAMA

Športna vzgoja otrok in mladih, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom zunaj obveznega izobraževalnega programa, ima poleg sklopa pozitivnih učinkov na skladen biopsihosocialni razvoj odraščajočega in zorečega mladega človeka še izrazito vzgojni pomen. Opredelimo jo lahko kot vzgojo za zdravo življenje, zavzemanje za strpnost, pravičnost, spoštovanje posameznika in vzgojo za večjo kakovost življenja v dobi odraslosti ter starosti. Zato ima šport mladih prednostno mesto v nacionalnem programu športa (Nacionalni program športna v Republiki Sloveniji, 2000).

2.8.1 Gibalna in športna vzgoja predšolskih otrok

Predšolsko obdobje obsega čas od otrokovega rojstva do sprejema v šolo. Aktivnost otroka v prvih letih življenja je podlaga za kasnejše gibalne dejavnosti, hkrati pa vpliva na razvoj njegovih spoznavnih procesov, socialni in emocionalni razvoj. Zato moramo v tem obdobju poskrbeti za optimalen razvoj gibalnih sposobnosti, sistematično posredovati osnovna gibalna znanja, z ustreznimi vsebinami in oblikami športne vzgoje pa spodbuditi otrokovo aktivnost ter ustvarjalnost in omogočiti razvoj njegove osebnosti. Programi morajo po kakovosti in obsegu zadovoljevati otrokovo dnevno potrebo po gibanju, igri in sprostitvi, sistematično pa moramo vplivati tudi na zdravje predšolskih otrok (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, 2000).

2.8.1.1 Interesna športna vzgoja predšolskih otrok

Minimalni program je program Zlati sonček. Obsega vsa temeljna športna znanja, ki jih morajo otroci te starosti spoznati in osvojiti, poudarjeno je zlasti učenje plavanja. Poleg Zlatega sončka so še Ciciban planinec, Naučimo se plavati in druge oblike redne športne vadbe.

Programi na ravni lokalne skupnosti so Zlati sonček, Ciciban planinec, Naučimo se plavati ter športne dejavnosti, ki jih organizirajo športna društva in drugi izvajalci. Iz javnih financ lokalne skupnosti se sofinancira propagandno gradivo, strokovni kader, najem 60 ur objekta na skupino, v kateri je največ 20 otrok. Program na ravni države je samo program Zlati sonček, za katerega se iz financ države sofinancira propagandno gradivo (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, 2000).

2.8.2 Športna vzgoja šoloobveznih otrok

Za športno vzgojo šoloobveznih otrok skrbijo športni pedagogi in učitelji razrednega pouka. Marsikateri stvari bi se najverjetneje spremenile, če bi športni pedagogi prevzeli športno vzgojo v celoti. Glede na vsesplošno znano dejstvo, ki poudarja zlata zgodnja otrokova leta, ki pomenijo največjo otrokovo dojemljivost za njegov celosten razvoj, bi delovanje športnega pedagoga v prvem triletju lahko veliko pripomoglo k vsebinsko in organizacijsko kvalitetni vadbi, ki bi zelo pozitivno vplivala na odraščajočega otroka. Tako z vidika razvoja motoričnih, funkcionalnih lastnosti, kot z vidika socialnega, emocionalnega, osebnostnega razvoja in prav tako z vidika zdravja.

2.8.2.1 Interesna športna vzgoja šoloobveznih otrok

Interesna športna vzgoja šoloobveznih otrok je dejavnost otrok, ki so prostovoljno vključeni v športne programe. Zaradi pomena gibalne dejavnosti za skladen razvoj otroka in mladostnika se zavzema, da bi bil otrok športno aktiven vsak dan. Programe za otroke od 6. do 15. leta lahko izpeljujejo vsi izvajalci športne dejavnosti.

Programi na ravni lokalne skupnosti so: Zlati sonček, Krpan, Ciciban planinec, Naučimo se plavati, drugi 80-urni programi. Vendar za prvo triletje osnovne šole pride v poštev le program Zlati sonček, Ciciban planinec in program Naučimo se plavati. Iz javnih financ se na ravni lokalne skupnosti sofinancira propagandno gradivo, organizacija in izpeljava občinskih šolskih prvenstev, strokovni kader za izvedbo 20-urnih tečajev plavanja na skupino, v kateri je največ 20 otrok, in objekt. Programi na ravni države pa so Zlati sonček, Krpan, Naučimo se plavati, programi v počitnicah, šolska športna tekmovanja, športni oddelki. Sofinancira se propagandno gradivo, preverjanje znanja plavanja in plavalni tečaj za neplavalce, programi v počitnicah, organizacija in izpeljava regijskih ter državnih šolskih športnih prvenstev, tehnološka oprema (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, 2000).

2.9 PROGRAMI, KI SE IZVAJAJO V VRTCIH IN V PRVEM TRILETJU OSNOVNIH ŠOL V SLOVENSKIH KONJICAH

Letos smo velikokrat obiskali konjiška vrtca in osnovni šoli, da bi izvedeli čim več o izvajanju raznih športnih programov, ki potekajo v okviru predšolske in šolske športne vzgoje ali pa v okviru interesnih športnih dejavnosti v popoldanskem času. Poizvedovali smo o vrstah športnih programov, ki se izvajajo, kdo jih izvaja, koliko otrok sodeluje, zanimal nas je tudi interes staršev za vključevanje otrok v športne programe. Analiza tega širokega pojma (interesa staršev za vključevanje otrok v športne programe) je podrobneje predstavljena v peti točki v poglavju Rezultati.

2.9.1 Programi v konjiških vrtcih

Kot smo omenili, smo v obeh vrtcih poizvedovali o podrobnostih športnih programov, ki jih izvajajo. Na žalost so bili odgovori vzgojiteljic zelo skromni. Povedale so nam, da so pred leti izvajale program Zlati sonček in Ciciban planinec, vendar jih danes zaradi sporov z ministrstvom ne izvajajo več, čeprav so le-ti že rešeni. Vendar se kljub temu trudijo. Tako so letos vzgojiteljice začele z organizirano športno vzgojo, ki jo vodijo same v času podaljšanega varstva v konjiški športni dvorani. Izvajajo jo v okviru Fit kluba, kjer se za izvajanje športne vzgoje tudi strokovno izobražujejo. Vadbo izvajajo dvakrat na teden po 45 minut. Z otroki zaenkrat izvajajo različne elementarne športne igre in naravne oblike gibanja. Letos sta v konjiške vrtce prišli še dve novosti, in sicer športno-rekreativno društvo Svizec ter športno društvo Miki šport. Ravnateljica je ugotovila pomanjkanje športnih aktivnosti v vrtcih in je dovolila, da se s svojima programoma predstavita oba športna društva, ki bosta lahko prevzela športno vadbo v popoldanskem času (D. Kos, osebna komunikacija, september 2008).

2.9.1.1 Program športnega društva Svizec

Svizec izvaja športno vadbo v vrtcih, osnovnih šolah, je alpska šola in izvaja tudi razne tečajne oblike (plavanje, smučanje, tenis, rolanje).

Športna vadba v vrtcih poteka od meseca oktobra do meseca maja, dvakrat na teden po 45 minut. V času šolskih počitnic vadba odpade. Program vadbe je prilagojen razvojni stopnji otrok (3–4 let, 5–6 let in 7–8 let). Učitelj sestavi letni delovni načrt društva in ga vsako leto dopolnjuje, vsekakor pa pri tem sodeluje z vzgojiteljicami in učiteljicami razrednega pouka. Vsebine športne vadbe v vrtcih in šolah so: naravne oblike gibanja, osnovna motorika, otroški plesi z ritmično izraznostjo, gimnastika, atletika, igre z žogo. Vsak otrok ob včlanitvi prejme tudi knjižico, kamor lepi nalepke, ki si jih prisluži ob vsaki osvojeni prvini oziroma za trud, ki ga je vložil vanjo. Tako lahko starši kot tudi otroci spremljajo otrokov napredek.

Prednosti, ki jih Svizec ponuja, so te, da učitelj otroke zbere v vrtcu, jih obleče in odpelje do najbližje športne dvorane, saj konjiški vrtci nimajo ustreznih pogojev za izvajanje športne vadbe. Tam jih učitelj preobleče v športno opremo, ki jo otroci nosijo s seboj. Po končani vadbi starši pridejo po otroka kar v športno dvorano, kjer je otrok že pripravljen na odhod domov.

Minimalno število prijav v posamezni enoti, da se vadba sploh lahko organizira, je 6–7. Na tako število otrok po normativu pripada en učitelj. Ker Svizec daje v ospredje varnost, kvaliteto vadbe in pozornost na vsakega otroka, prakticira kar dva učitelja na 6–7 otrok in to skupino povečuje največ do 10 otrok.

Na koncu leta Svizec organizira Sviziado. To so male olimpijske igre, ki se jih udeležijo otroci in starši iz društva Svizec iz cele Slovenije. Tam se pomerjajo, tekmujejo in veselijo v različnih disciplinah, ki so: šprint na 30 metrov, skok v daljino, met žogice, maraton na 200 metrov. Na koncu so podeljene različne praktične nagrade za vse udeležence (Svizec, 2008).

2.9.1.2 Športno društvo Miki šport

Športno društvo **Miki šport** je bilo ustanovljeno kot društvo z vsemi svojimi organi in v skladu z obstoječimi predpisi v Republiki Sloveniji. Društvo omogoča sodelovanje v njihovem programu vsem otrokom od petega do dvanajstega leta. Osnovne naloge, ki so si jih v društvu zadali, so predšolskim otrokom približati šport na nevsiljiv način in poskušati doseči, da šport postane del njihovega vsakdana; ustvarjanje prijateljstev in afirmacija vsakega posameznika; razvoj samozavesti; preventiva pred negativnimi oblikami obnašanja (droge, alkohol ...); spoštovanje pravil iger; selekcioniranje otrok za kasnejše tekmovalne kategorije.

Glede na to, da je program namenjen otrokom od petega do dvanajstega leta, pride za predšolske otroke v poštev le program športni mini klub, ki zajema vsebine elementarnih iger z žogo in brez nje ter začetni tečaji rolanja, plavanja in smučanja. Med počitnicami organizirajo tudi športne kampe, kjer je prav tako poudarek na elementarnih igrah z žogo in brez nje (Športno društvo Miki šport, 2008/2009).

2.9.2 Programi v prvi triadi konjiških osnovnih šol

V Slovenskih Konjicah imamo dve osnovni šoli, in sicer Osnovno šolo Ob Dravinji ter Osnovno šolo Pod goro.

Osnovna šola Pod goro

V Osnovni šoli **Pod goro** imajo otroci prvega triletja na voljo nekaj športnih dejavnosti, ki jih lahko obiskujejo v popoldanskem času. Na voljo imajo konjiško atletsko šolo, plesno šolo Pingi, nogometno društvo Dravinja, plezalni klub Slovenske Konjice, športno društvo Miki šport ter Fit klub, ki ga izvajajo učiteljice razrednega pouka. Vsebine, ki jih izvajajo v okviru Fit kluba, so elementarne igre in naravne oblike gibanja (A. Ajdnik, osebna komunikacija, september 2008).

Viden problem, ki ga je potrebno izpostaviti, je prezgodnja specializacija v določeni šport. Otroci se dejansko nimajo možnosti spoznati z različnimi športnimi vsebinami in nimajo možnosti pridobivanja čim večjih gibalnih informacij, saj je vsaka dejavnost, v katero se lahko vpišejo, specializirana v točno določen šport.

Tudi športno društvo **Miki šport** ima osnovnošolski program za prvo triletje osnovne šole usmerjen v košarko. Poudarek ja na učenju osnovnih košarkarskih elementov in povezovanju le-teh (športno društvo Miki šport, 2008/2009).

Osnovna šola Ob Dravinji

Tudi v osnovni šoli Ob Dravinji imajo otroci prvega triletja na voljo nekaj popoldanskih športnih dejavnosti, ki so: plesna šola Devžej in plesna šola Nadke Geržina, konjiška atletska šola, nogometno društvo Dravinja, Twirling klub, športno društvo Miki šport. Izvajajo pa tudi program Zlati sonček.

Razen programa Zlati sonček so tudi na tej šoli vse popoldanske športne dejavnosti usmerjene v točno določen šport. Zaradi tega lahko tudi tukaj izpostavimo problem prezgodnje specializacije. Res je, da je program Zlati sonček zasnovan tako, da teži k spoznavanju čim večih različnih motoričnih in gibalnih informacij. Vendar problem pri izvajanju lahko nastane, če pri vodstvu športni pedagog ne sodeluje z razredno učiteljico. Vsekakor je vidno pomanjkanje splošne športne vadbe, ki bi sledila ciljem kurikulumu za vrtce, hkrati pa vsebovala zanimiv program s spoznavanjem raznovrstnih športnih znanj pod strokovnim vodstvom, nadzorom in organizacijo športnega pedagoga (A. Vrtovec, osebna komunikacija, september 2008).

2.9.2.1 Športni program Zlati sonček

Športni program zlati sonček traja štiri leta in poteka na štirih ravneh. Vsebinsko se skozi ta štiri leta prepleta rdeča nit, tako da se vse štiri ravni smiselno dopolnjujejo. Prvi dve leti sta namenjeni vrtcu oziroma predšolskim otrokom, naslednji dve leti pa 1. in 2. razredu osnovne šole.

Predšolski otroci se lahko potegujejo za dve priznanji, in sicer za malo ter veliko modro kolajno. Zaradi motivacije dobijo kolajno vsi otroci, ki so vključeni v vadbo petih nalog. Za vsako uspešno opravljeno nalogo otroci dobijo še nalepko. Če se otroci vključijo v vadbo le nekaterih nalog, ne morejo dobiti kolajne, dobijo pa diplomo s podobo zlatega sončka.

Prvemu in drugemu razredu osnovne šole sta prav tako namenjeni dve priznanji, in sicer mala ter velika zlata kolajna. Otroci dobijo kolajne za uspešno opravljene naloge. Če otrok ne opravi uspešno nalog ali zamenjalnih nalog, dobi za sodelovanje v programu diplomo s podobo zlatega sončka.

Program je zasnovan tako, da motivira vse otroke, tudi gibalno manj sposobne. Za vključitev v program v vrtcu, torej za vadbo, dobi otrok kolajno, čeprav ne opravi predpisane naloge. Če se otrok vključi zaradi različnih razlogov le v vadbo nekaterih nalog, je nagrajen z diplomom.

Vrtec

Začetni **program A** za manjše priznanje (mala modra kolajna) vsebuje pet nalog, in sicer pet izletov, plavanje, drsanje ali smučanje, kolesarjenje ali kotalkanje oziroma rolkanje, spretnost z žogo. Otroci, ki se vključijo v program vseh petih nalog, prejmejo malo modro kolajno. Otroci, ki niso vključeni v vadbo katere izmed nalog, prejmejo za sodelovanje v programu diplomo zlati sonček. Otrok, ki v programu A ni opravil vseh petih nalog, jih lahko opravi naslednje leto, ko bo vključen že v program B, in tako dobi nalepko.

Nadaljevalni **program B** za večje priznanje (velika modra kolajna) vsebuje pet nalog, in sicer šest izletov, plavanje, drsanje ali smučanje, kolesarjenje ali kotalkanje oziroma rolkanje, spretnosti z žogo. Naloge za večje priznanje so seveda nekoliko zahtevnejše od začetnega programa A. Otroci, ki se vključijo v program vseh petih nalog, prejmejo veliko modro kolajno. Otroci, ki niso vključeni v vadbo katere izmed nalog, prejmejo za sodelovanje v programu diplomo zlati sonček. Otrok, ki v programu B ni opravil vseh petih nalog, jih lahko opravi naslednje leto, ko bo vključen že v program C, in tako dobi nalepko.

Osnovna šola

Prvemu razredu je namenjen **program C** za manjše priznanje (mala zlata kolajna); le-ta vsebuje šest nalog, in sicer dva izleta, sonožne preskoke bočno preko nizke gredi, met žogice v cilj, vzravnavo v sed iz leže na hrbtu, preval naprej, tek na 200 metrov. Učenci, ki uspešno opravijo vse naloge, prejmejo malo zlato kolajno. Tisti, ki ne opravijo vseh nalog, dobijo za sodelovanje v programu diplomo zlati sonček. Učenec, ki iz programa C ne bo opravil vseh šestih nalog, jih lahko opravi naslednje leto, ko bo že vključen v program D in takrat dobi malo zlato kolajno.

Drugemu razredu je namenjen **program D** za večje priznanje (velika zlata kolajna); le-ta vsebuje tudi šest nalog, in sicer dva izleta, sonožno preskakovanje kratke kolebnice, plezanje po »žrdi«, skok z mesta v daljavo, spretnostno nalogo z žogo, tek na 300 metrov. Za vsako uspešno nalogo učenec dobi nalepko. Učenci, ki uspešno

opravijo vse naloge, prejmejo veliko zlato kolajno. Učenec, ki iz programa D ne more opraviti kakšne naloge, jo lahko nadomesti z zamenjalno nalogo. Zamenjalne naloge so lahko kotalkanje ali drsanje, smučanje, vožnja s kolesom, plavanje. Če učenec tudi z zamenjalnimi nalogami ne more uspešno opraviti vseh šest nalog, ne more dobiti velike zlate kolajne. Le-te si tudi prihodnje leto ne more več pridobiti. Za sodelovanje v programu pa dobi diplomu zlati sonček (športni program Zlati sonček, 1997).

3. CILJI

V skladu s predmetom in problemom raziskave so cilji diplomskega dela naslednji:

- ugotoviti, kakšne so dosedanje možnosti za udejstvovanje otrok v organizirane popoldanske športne dejavnosti v Slovenskih Konjicah;
- ugotoviti, kakšni so interesi staršev za vključevanje otrok v športne programe v Slovenskih Konjicah s pestrejšo ponudbo dejavnosti v telovadnici in v naravi;
- ugotoviti najugodnejše termine in količino vadbe za otroke;
- ugotoviti najustreznejše organizacijske oblike za otroke;
- ugotoviti, kakšne cilje imajo starši za svojega otroka na področju športne vadbe v organiziranih športnih programih.

4. METODE DELA

4.1 Vzorec merjencev

V vzorec merjencev je bilo vključenih 119 staršev otrok iz prvega triletja dveh osnovnih šol v Slovenskih Konjicah ter 115 staršev predšolskih otrok iz dveh vrtcev v Slovenskih Konjicah.

4.2 Vzorec spremenljivk

V raziskavi je bil uporabljen anketni vprašalnik, ki zajema 14 spremenljivk z naslovom: Interes staršev za vključevanje otrok do osmega leta starosti v športne programe v Slovenskih Konjicah. Celoten pregled anketnega vprašalnika je v prilogi.

4.3 Način zbiranja podatkov

Zbiranje podatkov je potekalo v mesecu aprilu 2008. Anketni vprašalniki so bili osebno prineseni na obe osnovni šoli in v oba vrtca v Slovenskih Konjicah, kjer so jih ravnatelji vrtcev in šol posredovali staršem.

4.4 Metode obdelave podatkov

Podatki so obdelani s statističnim programom SPSS (statistical Package for the social Sciences). Izračunane so frekvence. Za izračun je uporabljen podprogram FREQUENCES. Uporabljen je tabelarni prikaz frekvenčnih distribucij in grafični prikaz, ki je izrisan s pomočjo programa Excel.

5. REZULTATI

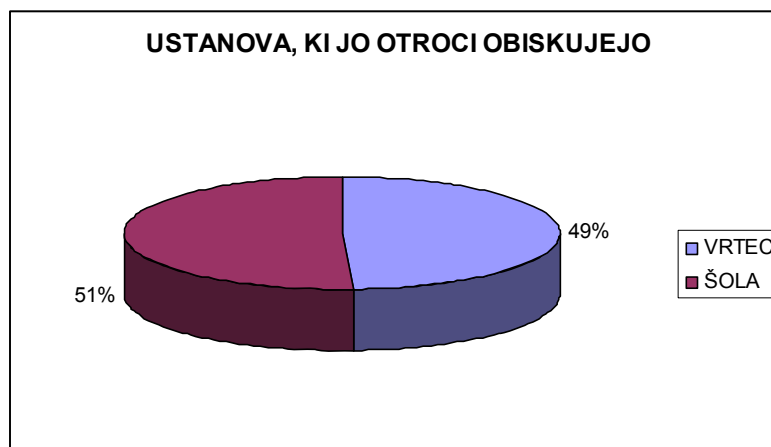
Na podlagi ciljev, ki smo si jih zastavili v diplomskem delu, in glede na anketni vprašalnik, ki smo ga izvedli pri 115-ih starših predšolskih otrok ter 119-ih starših šolskih otrok iz prvega triletja osnovnih šol v Slovenskih Konjicah, smo dobili sledeče rezultate, ki jih predstavljamo v nadaljevanju diplomskega dela.

1. USTANOVA, KI JO OTROCI OBISKUJEJO

Tabela 1: Ustanova, ki jo otroci obiskujejo

	USTANOVA, KI JO OTROCI OBISKUJEJO		
	VRTEC	ŠOLA	SKUPAJ
ŠTEVILO OTROK	115	119	234
ODSTOTKI	49,1 %	50,9 %	100,0 %

Graf 1: Ustanova, ki jo otroci obiskujejo

Iz tabele in grafa je razvidno, da je bilo od vseh razdeljenih anket le-teh vrnjenih približno enako iz vrtcev kot iz obeh osnovnih šol. Iz vrtcev je bilo vrnjenih 115 anket (49,1 %), iz osnovnih šol pa 119 (50,9 %).

2. ALI VAŠ OTROK ŽE OBISKUJE KAKŠNO POPOLDANSKO ŠPORTNO DEJAVNOST?

Tabela 2: Obiskovanje popoldanske športne dejavnosti

OBISKOVANJE POPOLDANSE ŠPORTNE DEJAVNOSTI	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
DA	133	57 %
NE	101	43 %
SKUPAJ	234	100 %

Graf 2: Obiskovanje popoldanske športne dejavnosti

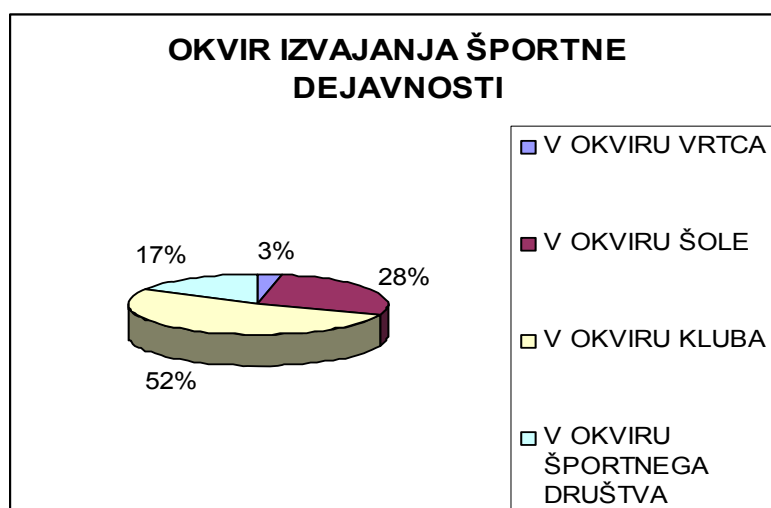
Iz tabele in grafa je razvidno, da več kot polovica otrok (57 %) že obiskuje kakšno popoldansko športno dejavnost. Vseeno je pa veliko otrok, ki ne obiskujejo nobene popoldanske športne dejavnosti. Le-teh je kar 43 %.

3. V OKVIRU ČESA SE IZVAJA POPOLDANSKA ŠPORTNA DEJAVNOST, KI JO OBISKUJE VAŠ OTROK?

Tabela 3: Okvir izvajanja popoldanskih športnih dejavnosti

OKVIR IZVAJANJA ŠPORTNE DEJAVNOSTI	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
V OKVIRU VRTCA	4	3 %
V OKVIRU ŠOLE	37	28 %
V OKVIRU KLUBA	70	52 %
V OKVIRU ŠPORTNEGA DRUŠTVA	22	17 %
SKUPAJ	133	100 %

Graf 3: Okvir izvajanja popoldanskih športnih dejavnosti

Na to vprašanje so odgovarjali starši, katerih otroci že obiskujejo kakšno popoldansko športno aktivnost.

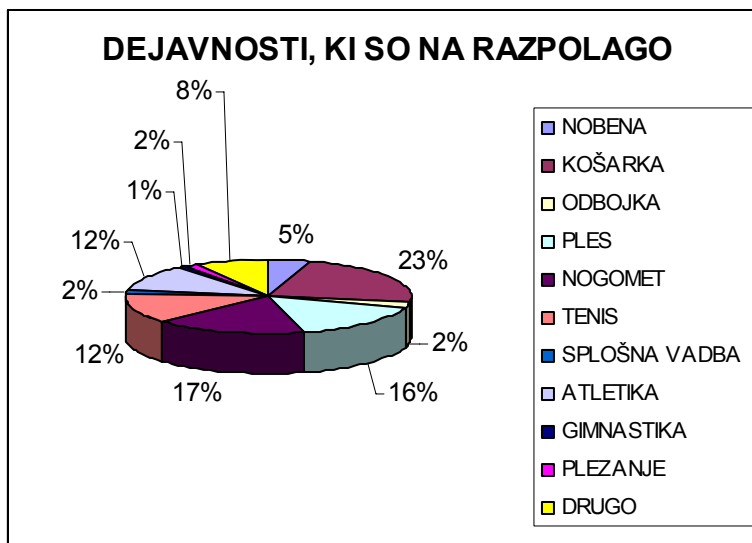
Iz grafa in tabele je razvidno, da je polovica otrok vključenih v popoldanske športne dejavnosti v okviru kluba (52 %). 28 % otrok je takih, ki so v popoldanske športne dejavnosti vključeni v okviru šole. 17 % otrok je vključenih v športne dejavnosti v okviru športnega društva in samo štirje otroci obiskujejo popoldanske športne dejavnosti v okviru vrtca.

4. KATERO OD NAŠTETIH ŠPORTNIH DEJAVNOSTI IMA VAŠ OTROK NA RAZPOLAGO, S KATERO SE LAHKO POD STROKOVNIM VODSTVOM UKVARJA V POPOLDANSKEM ČASU?

Tabela 4: Dejavnosti, ki so na razpolago

DEJAVNOSTI, KI SO NA RAZPOLAGO	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
KOŠARKA	129	23 %
NOGOMET	97	17 %
PLES	93	16 %
TENIS	70	12 %
ATLETIKA	65	12 %
DRUGO	47	8 %
NOBENA	26	5 %
ODBOJKA	12	2 %
PLEZANJE	12	2 %
OSNOVNA MOTORIKA	10	2 %
GIMNASTIKA	3	1 %
SKUPAJ	564	100 %

Graf 4: Dejavnosti, ki so na razpolago

Na to vprašanje so odgovarjali vsi starši in poudariti je treba, da je bilo pri tem vprašanju možnih več odgovorov.

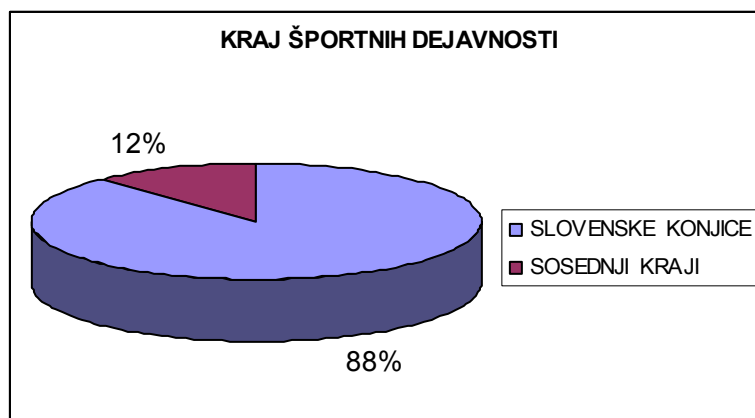
Iz grafa in tabele je razvidno, da slaba četrtnina staršev (23 %) pravi, da se njihovi otroci lahko v popoldanskem času ukvarjajo s košarko. 17 % staršev pravi, da je dejavnost, s katero se lahko njihov otrok ukvarja, nogomet. 16 % staršev meni, da je dejavnost, ki je njihovim otrokom na razpolago, ples. 12 % staršev pravi, da sta dejavnosti, s katerimi se imajo njihovi otroci možnost ukvarjati, tenis in atletika. 8 % staršev je pod drugo navajalo, da se njihovi otroci v popoldanskem času lahko ukvarjajo še s plavanjem, judom, karatejem, golfom, baletom, drsanjem, smučanjem. Celo 5 % staršev je takih, ki meni, da njihovi otroci nimajo na voljo nobene popoldanske športne aktivnosti, s katero bi se lahko ukvarjali. Za odbojko, plezanje in osnovno motoriko enak delež staršev (2 %) pravi, da so na voljo njihovim otrokom v popoldanskem času. Samo trije starši pravijo, da je gimnastika tista športna dejavnost, katere se lahko njihovi otroci udeležujejo.

5. KRAJ, V KATEREM POTEKAJO ŠPORTNE DEJAVNOSTI OTROKI!

Tabela 5: Kraj športnih dejavnosti otrok

KRAJ ŠPORTNIH DEJAVNOSTI	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
SLOVENSKE KONJICE	117	88 %
SOSEDNJI KRAJ	16	12 %
SKUPAJ	133	100 %

Graf 5: Kraj športnih dejavnosti otrok

Na to vprašanje so odgovarjali starši, katerih otroci že obiskujejo popoldansko športno dejavnost.

Iz tabele in grafa lahko razberemo, da kar 88 % otrok obiskuje popoldanske športne dejavnosti v Slovenskih Konjicah. 12 % otrok obiskuje športne dejavnosti v sosednjih krajih.

6. ALI ŽELITE, DA BI VAŠ OTROK OBISKOVAL ŠPORTNO AKTIVNOST, KI BO POD STROKOVNIM VODSTVOM ORGANIZIRANA V SLOVENSKIH KONJICAH?

Tabela 6: Želja po obiskovanju športne aktivnosti v Slovenskih Konjicah

ŽELJA PO OBISKOVANJU ŠPORTNE AKTIVNOSTI	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
DA	166	71 %
NE	68	29 %
SKUPAJ	234	100 %

Graf 6: Želja po obiskovanju športne aktivnosti v Slovenskih Konjicah

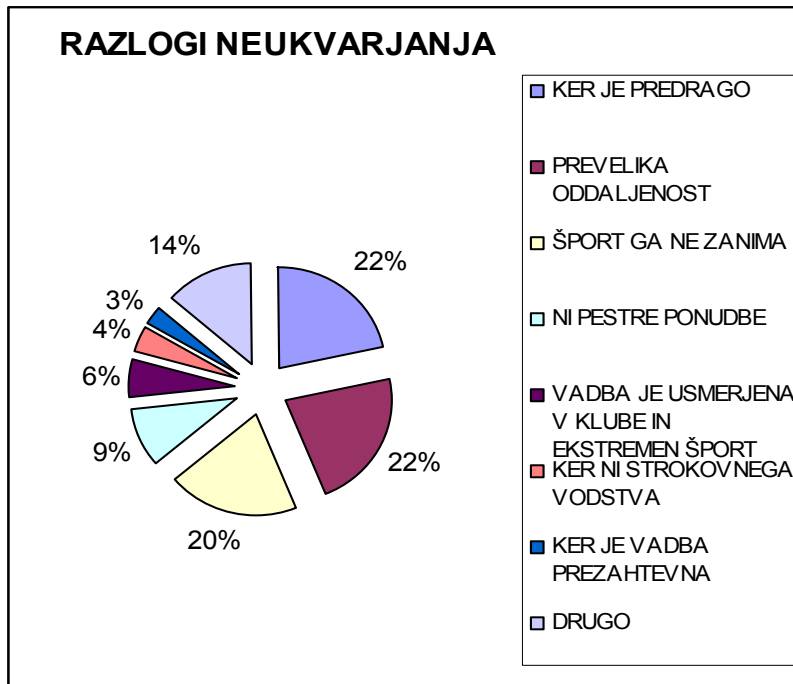
Na to vprašanje so odgovarjali vsi starši. Od vseh anketiranih je slabe tri četrtine (71 %) takih, ki pravijo, da si želijo, da bi njihovi otroci obiskovali popoldanske športne aktivnosti. Vendar je dobra četrtina (29 %) takih, ki pravijo, da si ne želijo, da njihovi otroci obiskujejo kakšno popoldansko športno aktivnost.

7. KATERI SO RAZLOGI, ZARADI KATERIH SI NE ŽELITE, DA BI SE VAŠ OTROK UKVARJAL S KAKŠNO POPOLDANSKO ŠPORTNO AKTIVNOSTJO?

Tabela 7: Razlogi neukvarjanja s športno aktivnostjo

RAZLOGI NEUKVARJANJA S ŠPORTNO AKTIVNOSTJO	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
KER JE PREDRAGO	21	22 %
PREVELIKA ODDALJENOST	21	22 %
ŠPORT GA NE ZANIMA	19	20 %
DRUGO	13	14 %
NI PESTRE PONUDBE	9	9 %
USMERJENOST V KLUBE	6	6 %
KER NI STROKOVNEGA VODSTVA	4	4 %
KER JE VADBA PREZAHTVNA	3	3 %
SKUPAJ	96	100 %

Graf 7: Razlogi neukvarjanja s športno aktivnostjo

Na to vprašanje so odgovarjali starši, ki si ne želijo, da bi se njihovi otroci ukvarjali s kakšno popoldansko športno aktivnostjo. Poudariti je potrebno, da je bilo možnih več odgovorov.

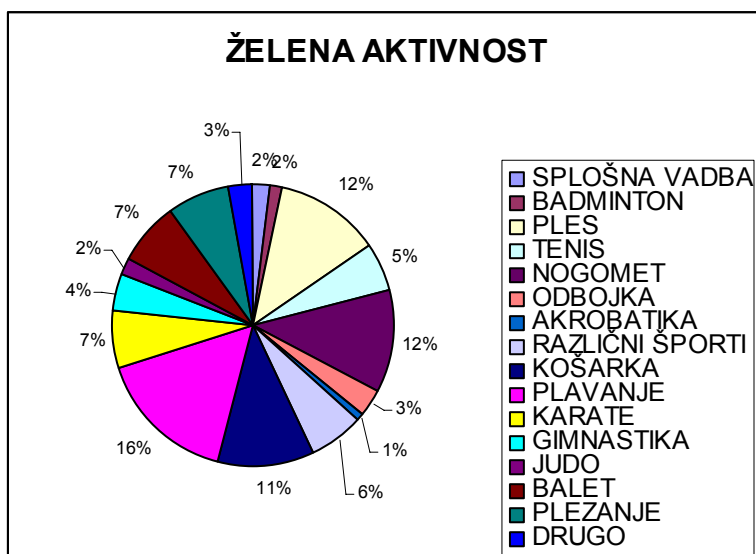
Iz tabele in grafa je razvidno, da je slaba četrtnina (22 %) staršev v ospredje postavila finančni razlog, kar pomeni, da jim je predrago, in prav enak delež staršev (22 %) pravi, da je otroke na športno dejavnost treba predaleč voziti. Visok odstotek staršev (20 %) meni, da njihovi otroci sami ne želijo obiskovati športne aktivnosti, ker jih šport ne zanima. 14 % staršev je pod drugo navajalo, da si ne želijo, da se otrok udejstvuje športnih aktivnosti, ker mu več pomenijo ostala znanja, ker otrok nima časa in ker se mu lahko kaj zgodi. 9 % staršev kot razlog navaja, da ni dovolj pestre ponudbe, 6 % jih pravi, da je vadba preveč usmerjena v klube in ekstremen šport. Štirje starši menijo, da ni strokovnega vodstva in trem se zdi vadba prezahtevna.

8. S KATERO POPOLDANSKO ŠPORTNO AKTIVNOSTJO SE VAŠ OTROK ŽELI UKVARJATI?

Tabela 8: Zelena športna aktivnost

ŽELENA ŠPORTNA AKTIVNOST	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
PLAVANJE	61	16 %
PLES	47	12 %
NOGOMET	45	12 %
KOŠARKA	42	11 %
BALET	28	7 %
PLEZANJE	27	7 %
KARATE	26	7 %
RAZLIČNI ŠPORTI	25	6 %
TENIS	21	5 %
GIMNASTIKA	16	4 %
ODBOJKA	12	3 %
DRUGO	11	3 %
JUDO	8	2 %
SPLOŠNA VADBA	7	2 %
BADMINTON	6	2 %
AKROBATIKA	3	1 %
SKUPAJ	385	100 %

Graf 8: Želena športna aktivnost

Na to vprašanje so odgovarjali starši, ki si želijo, da bi se njihovi otroci ukvarjali s popoldanskimi športnimi aktivnostmi. Poudariti je treba, da je bilo možnih več odgovorov.

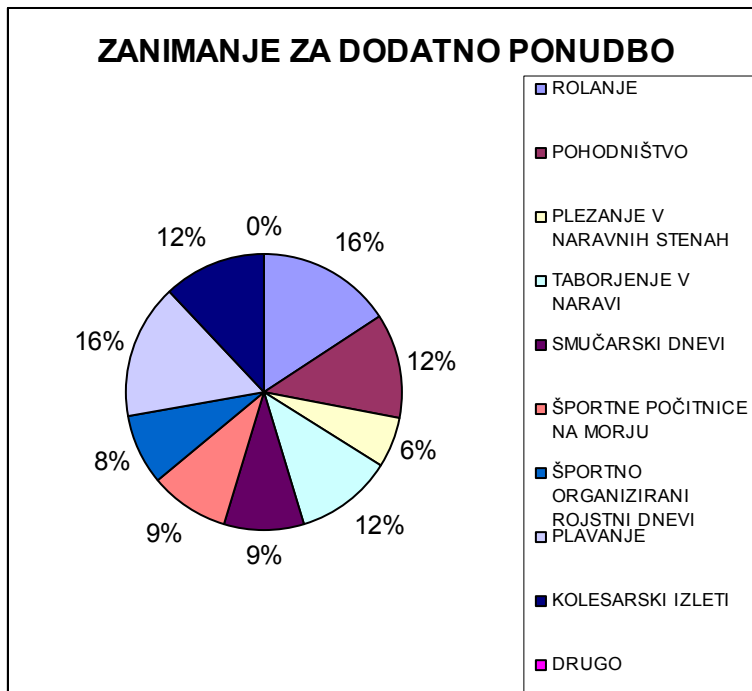
Največ interesa so otroci pokazali za plavanje (16 %). 12 % otrok je zainteresiranih tako za ples kot za nogomet. 11 % otrok se želi ukvarjati s košarko. 7 % otrok se želi ukvarjati tako z baletom kot s plezanjem in prav tako s karatejem. 6 % otrok zanimajo različni športi, 5 % se jih želi ukvarjati s tenisom, 4 % z gimnastiko in 3 % z odbojko. Prav tako je 3 % otrok pod drugo navedlo, da se želijo ukvarjati z atletiko. 2 % otrok se zanima za judo, splošno vadbo in badminton. Samo trije otroci pa bi se želeli ukvarjati z akrobatiko.

9. KATERA PONUDBA ORGANIZIRANIH ŠPORTNIH AKTIVNOSTI VAŠEGA OTROKA POLEG ŠPORTOV V DVORANI ŠE ZANIMA?

Tabela 9: Zanimanje za organizirane dodatne športne aktivnosti

ZANIMANJE ZA DODATNO PONUDBO	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
ROLANJE	68	16 %
PLAVANJE	67	16 %
POHODNIŠTVO	52	12 %
KOLESARSKI IZLETI	51	12 %
TABORJENJE V NARAVI	49	12 %
SMUČARSKI DNEVI	40	9 %
ŠPRTNE POČINICE NA MORJU	39	9 %
ŠPRTNO ORGANIZIRANI ROJSTNI DNEVI	36	8 %
PLEZANJE V NARAVNIH STENAH	24	6%
SKUPAJ	426	100%

Graf 9: Zanimanje za organizirane dodatne športne aktivnosti

Tudi na to vprašanje je bilo možnih več odgovorov in nanj so odgovarjali starši, ki si želijo, da bi se njihovi otroci ukvarjali s popoldanskimi športnimi aktivnostmi.

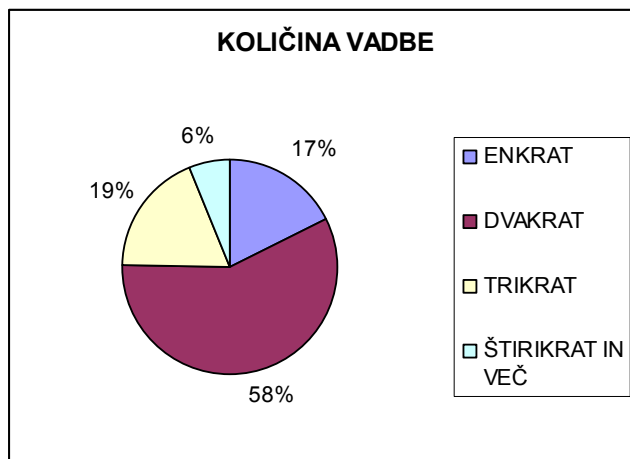
Iz tabele in grafa lahko razberemo, da so otroci največ interesa pokazali za rolanje (16 %) in plavanje (16 %). Malce manjši delež otrok (12 %) se zanima tako za pohodništvo kot za kolesarske izlete in prav tako za taborjenje v naravi. 9 % otrok bi se dodatno rado udeleževalo pri smučarskih dnevih in enak odstotek otrok (9 %) si želi obiskovati športne počitnice na morju. 8 % otrok je takih, ki si dodatno želi športno organizirane rojstne dneve, 6 % otrok pa bi želelo plezati v naravnih stenah.

10. KOLIKOKRAT NA TEDEN ŽELI VAŠ OTROK VADITI?

Tabela 10: Želena pogostost vadbe otrok

KOLIČINA VADBE	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
ENKRAT NA TEDEN	29	17 %
DVAKRAT NA TEDEN	96	58 %
TRIKRAT NA TEDEN	31	19 %
ŠTIRIKRAT IN VEČ NA TEDEN	10	6 %
SKUPAJ	166	100 %

Graf 10: Želena pogostost vadbe otrok

Tudi na to vprašanje so odgovarjali starši, ki si želijo, da bi njihovi otroci obiskovali popoldanske športne aktivnosti.

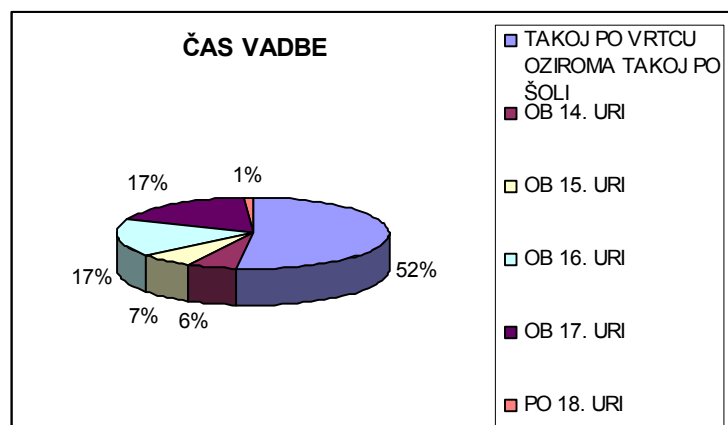
Iz tabele in grafa je razvidno, da dobri polovici (58 %) ustreza vadba dvakrat na teden. 19 % staršev meni, da je najprimernejša količina vadbe trikrat na teden. 17 % staršev pravi, da je najboljša, če bi vadba potekala enkrat na teden. 6 % staršev meni, da bi vadba lahko bila štirikrat in več na teden.

11. KATERI TERMINI ZA VADBO SO ZA VAŠEGA OTROKA NAJPRIMERNEJŠI?

Tabela 11: Najprimernejši termini za vadbo

ČAS VADBE	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
PO VRTCU/PO POUKU V ŠOLI	86	52 %
OB 14. URI	10	6 %
OB 15. URI	11	7 %
OB 16. URI	28	17 %
OB 17. URI	29	17 %
PO 18. URI	2	1 %
SKUPAJ	199	100 %

Graf 11: Najprimernejši termini za vadbo

Prav tako so na to vprašanje odgovarjali starši, ki si želijo, da bi njihovi otroci obiskovali popoldanske športne aktivnosti.

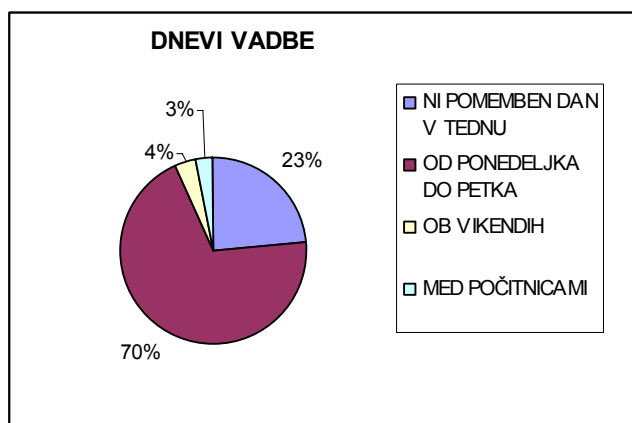
Iz tabele in grafa lahko razberemo, da se polovici staršev (52 %) zdi najprimernejši termin takoj po vrtcu oziroma takoj po pouku v šoli. Manjši odstotek staršev (17 %) meni, da je najprimernejši termin tako ob 16. uri kot tudi ob 17. uri. Da je vadba ob 15. uri najprimernejša, se strinja 7 % staršev in samo dva starša menita, da je najprimernejši termin po 18. uri.

12. KATERI DNEVI V TEDNU SO ZA VAŠEGA OTROKA NAJPRIMERNEJŠI ZA ORGANIZIRANE ŠPORTNE DEJAVNOSTI?

Tabela 12: Najprimernejši dnevi v tednu za športno vadbo

DNEVI VADBE	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
OD PONEDELJKA DO PETKA	116	70 %
NI POMEMBEN DAN V TEDNU	39	23 %
OB VIKENDIH	6	4 %
MED POČITNICAMI	5	3 %
SKUPAJ	166	100 %

Graf 12: Najprimernejši dnevi v tednu za športno vadbo

Tudi na to vprašanje so odgovarjali starši, ki si želijo, da bi njihovi otroci obiskovali popoldanske športne aktivnosti.

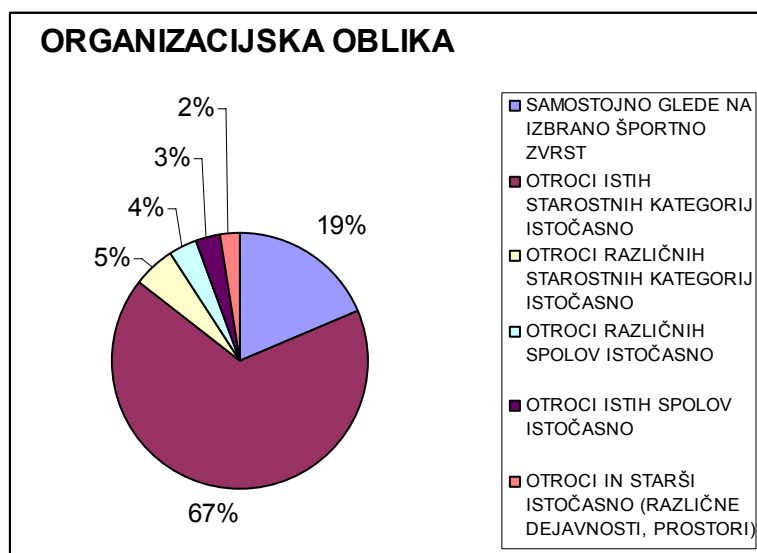
Iz tabele in grafa lahko vidimo, da slabe tri četrtine (70 %) staršev meni, da so za vadbo najprimernejši dnevi od ponedeljka do petka. Slaba četrtina staršev (23 %) pravi, da ni pomembno, kateri dnevi v tednu so namenjeni športni vadbi njihovih otrok. 4 % staršev bi najbolj ustrezalo, če bi bila vadba ob vikendih, in petim staršem bi najbolj ustrezalo, če bi bila vadba med počitnicami.

13. KATERA ORGANIZACIJSKA OBLIKA JE ZA VAŠEGA OTROKA PO VAŠEM MNENJU NAJPRIMERNEJŠA?

Tabela 13: Najprimernejša organizacijska oblika

ORGANIZACIJSKA OBLIKA	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
ISTO STAROSTNE KATEGORIJE ISTOČASNO	111	67 %
SAMOSTOJNO GLEDE NA IZBRANO ŠPORTNO ZVRST	31	19 %
RAZLIČNE STAROSTNE KATEGORIJE ISTOČASNO	9	5 %
RAZLIČNI SPOLI ISTOČASNO	6	4 %
ISTI SPOLI ISTOČASNO	5	3 %
OTROCI IN STARŠI ISTOČASNO	4	2 %
SKUPAJ	166	100 %

Graf 13: Najprimernejša organizacijska oblika

Tudi na to vprašanje so odgovarjali starši, ki si želijo, da bi njihovi otroci obiskovali popoldanske športne aktivnosti.

Iz zgornjih izpisov lahko razberemo, da se dvema tretjinama staršev (67 %) zdi, da je najboljša, če bi otroci istih starostnih kategorij vadili istočasno. 19 % staršev meni, da je najboljša organizacijska oblika samostojno glede na izbrano športno zvrst. 5 % jih meni, da je najboljša, če otroci različnih starostnih kategorij vadijo istočasno. 4 % staršev se zdi najbolje, da bi otroci različnih spolov vadili istočasno. Trem odstotkom

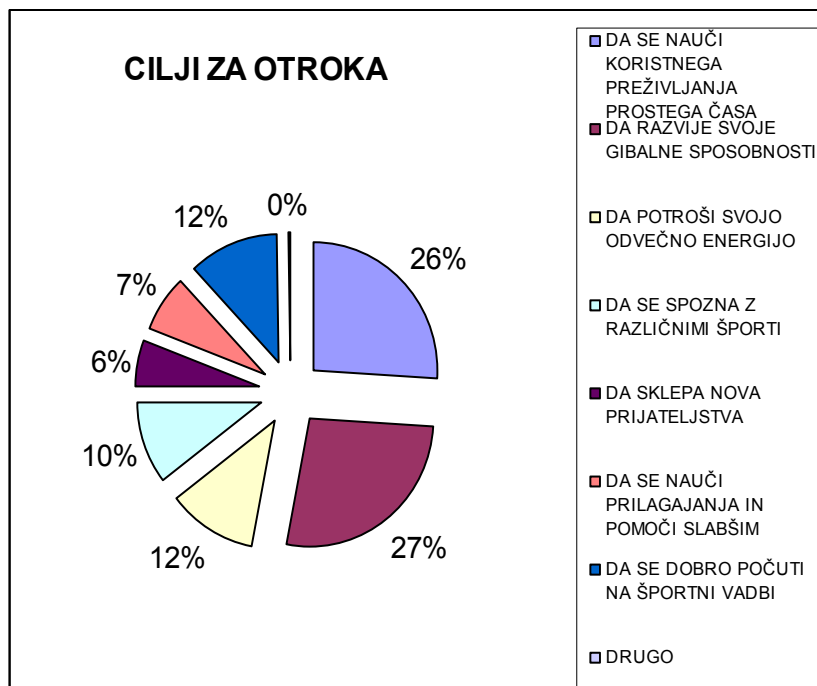
staršev se zdi najboljša organizacijska oblika, da otroci istih spolov vadijo istočasno in samo štirim staršem se zdi pomembno, da bi otroci in starši vadili istočasno.

14. KATERE CILJE IMATE ZA SVOJEGA OTROKA NA PODROČJU ŠPORTNE VADBE V ORGANIZIRANIH ŠPORTNIH DEJAVNOSTIH?

Tabela 14: Starševski cilji za njihove otroke

CILJI ZA OTROKA	ŠTEVILO OTROK	ODSTOTKI
RAZVIJANJE GIBALNIH SPOSOBNOSTI	126	27 %
KORISTNO REŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA	122	26 %
DOBRO POČUTJE NA VADBI	55	12 %
TROŠENJE ODVEČNE ENERGIJE	54	12 %
SPOZNAVANJE Z RAZLIČNIMI ŠPORTI	48	10 %
UČENJE PRILAGAJANJA IN POMOČI SLABŠIM	33	7 %
SKLEPANJE NOVIH PRIJATELJSTEV	28	6 %
DRUGO	1	0 %
SKUPAJ	467	100 %

Graf 14: Starševski cilji za njihove otroke

Na to vprašanje je bilo možnih več odgovorov in nanj so odgovarjali starši, ki si želijo, da bi njihovi otroci obiskovali popoldanske športne aktivnosti.

Iz tabele in grafa lahko razberemo, da je za eno četrtno staršev (27 %) najpomembnejši cilj, da otrok razvija svoje gibalne sposobnosti. Prav tako ena četrtna staršev (26 %) v ospredje postavlja cilj koristnega preživljanja prostega časa. 12 % staršev pravi, da njihovi otroci skozi vadbo potrošijo odvečno energijo kot to, da se na vadbi dobro počutijo. 10 % staršev meni, da je glavni cilj vadbe, da se otrok spozna z različnimi športi. Da se nauči prilagajanja in pomoči slabšim se strinja 7 % staršev in 6 % staršev meni, da je glavni cilj, da njihovi otroci na vadbi sklepajo nova prijateljstva. Samo en starš je pod drugo navedel, da je bistvo vadbe to, da lahko da otroka v varstvo, medtem ko ima opravke.

6. RAZPRAVA

Gibanje je otrokova temeljna potreba in starši bi se morali tega zavedati. Obdobje otrokovega razvoja morajo starši čim bolj izkoristiti. Otroku morajo nuditi čim več izkušenj, ki so povezane z gibanjem, nato pa otroka usmerjati v razne aktivnosti, ki temeljijo na gibanju in tako posredno vplivati na prave odločitve otroka.

Ker nas je zanimalo, ali se starši v Slovenskih Konjicah zavedajo pomena športa za otrokov razvoj in zdravje, smo z anketnim vprašalnikom poizvedovali o interesu staršev za vključevanje otrok do osmega leta starosti v športne programe.

Od vseh razdeljenih anket smo dobili vrnjenih 234. Od tega je bilo 115 anket (49,1 %) od staršev predšolskih otrok in 119 anket (50,9 %) od staršev šolskih otrok. Izvedeli smo, da je od vseh otrok samo 57 % takih, ki že obiskujejo kakšno popoldansko športno aktivnost, kar 43 % otrok pa je takšnih, ki se ne ukvarja z nobeno športno aktivnostjo. Skoraj polovica otrok je športno neaktivnih, kar je zelo veliko. Razlog je lahko v nezanimanju in nezmožnosti staršev ali pa otroci enostavno nimajo potrebe po gibanju in jih šport ne zanima. V takšnem primeru so v ozadju ponovno starši, saj so oni tisti, ki morajo otroka seznaniti in ga navajati na šport kot kvaliteto življenja, vendar se morajo tudi sami zavedati pozitivnega pomena športa.

Od otrok, ki že obiskujejo kakšno popoldansko športno aktivnost, je polovica (52 %) takih, ki so vpisani v športne dejavnosti v okviru kluba. S tem, ko se otroci vpišejo v določeni klub, se odločijo za določeni šport, ki ga želijo trenirati, za katerega sploh ne vedo, če jim bo všeč. Tako lahko zamenjajo mnogo klubov, da na koncu dokončno obupajo. Tudi, če ne obupajo, je specializacija za točno določeni šport za majhne otroke v razvoju mnogo prehitra. Vendar število odgovorov ne preseneča, saj je v Slovenskih Konjicah večina klubov (nogometni, košarkarski, plezalni) usmerjenih v posamezen šport, medtem ko vidno primanjkuje splošne športne vadbe za naše najmlajše. V okviru športnega društva (v Slovenskih Konjicah sta Miki šport in Svizec letošnji novosti) je prijavljenih le 17 % vseh otrok. 28 % otrok se športno udeležuje kar v okviru šole in štirje otroci obiskujejo vadbo v okviru vrtca.

Zanimalo nas je tudi, kako so starši informirani glede ponudbe športnih dejavnosti, ki jih imajo njihovi otroci na razpolago, s katerimi se lahko ukvarjajo. V ospredje so starši postavili košarko (23 %), nogomet (17 %) in ples (16 %), kar je popolnoma razumljivo, saj sta nogometni in košarkarski klub ter plesne šole v Slovenskih Konjicah najbolj razvite. Starši so navajali, da imajo otroci na voljo tudi druge dejavnosti, kot so tenis, atletika, judo, golf, balet, drsanje, smučanje, odbojko, plezanje, osnovno motoriko, gimnastiko, kar pomeni, da so starši dobro informirani glede športnih dejavnosti, ki so na razpolago. Celotno nekaj jih pravi, da imajo otroci na voljo gimnastiko in odbojko, čeprav ju v Slovenskih Konjicah ne vodi nihče. To pomeni, da otroka vozijo na športne dejavnosti v sosednje kraje. Je pa 5 % staršev, ki pravijo, da njihovi otroci nimajo na voljo nobene športne dejavnosti, s katero bi se lahko ukvarjali v popoldanskem času, kar kaže na njihovo neinformiranost in nezanimanje za šport.

Opazen je interes tistih staršev, ki vozijo svoje otroke na športno dejavnost v sosednji kraj, ker v Slovenskih Konjicah verjetno katere izmed dejavnosti ni na voljo. Takih je 12 % staršev, vsi ostali otroci (88 %) pa obiskujejo športne dejavnosti v Slovenskih Konjicah.

Glede interesa staršev nas je zanimalo, če si želijo, da bi njihovi otroci obiskovali kakšno popoldansko športno aktivnost. 71 % staršev si želi, da bi njihovi otroci obiskovali popoldansko športno aktivnost, kar dobra četrtina (29 %) staršev pa je takšnih, ki nimajo želje, da bi se njihovi otroci ukvarjali s popoldanskimi športnimi aktivnostmi. Tukaj so v ozadju zopet starši, ki otroku preprečujejo ukvarjanje s športom ali pa otroci sami nimajo interesa, ker jim ga ni nihče vzbudil. Starši so imeli možnost, da se z različnimi razlogi opravičijo, zakaj si ne želijo, da se njihovi otroci športno udeležujejo. V ospredje so postavili finančni razlog. 22 % staršev meni, da so športne vadbe predrage in prav enak odstotek staršev (22 %) za razlog navaja preveliko oddaljenost. Je pa kar 20 % staršev takih, ki pravijo, da njihovega otroka šport ne zanima in s tem hkrati poudarjajo nezanimanje za šport z vidika celotne družine. Saj, če sta eden ali oba starša športno aktivna, lahko v otroku vzbudita zanimanje za šport oziroma mu ga predstavita na način, da mu bo všeč. Starši so navajali tudi razloge, kot so prevelika usmerjenost v klube in ekstremen šport, premalo strokovnega vodstva, prezahtevnost vadbe, da so druga znanja

pomembnejša, da je preveč nevarno, da otroka lahko dajo v varstvo, medtem ko imajo opravke, in da ni dovolj pestre ponudbe.

Od tistih staršev, ki pa želijo, da se njihovi otroci športno udeležujejo, smo hoteli izvedeti, katere so tiste aktivnosti, ki so njihovim otrokom najbolj priljubljene. Od mnogih ponujenih športov so otroci največ interesa pokazali za plavanje (16 %), kar za plavanjem jih zanima ples (12 %), nogomet (12 %) in košarka (11 %). To so prav tisti športi, ki so v Slovenskih Konjicah najbolj razviti in navdušujejo največ otrok, saj delujejo že vrsto let in so kot nekakšna tradicija. Presenetilo nas je plavanje, ki pove, da so otrokom plavalni tečaji zelo všeč in si želijo redne vadbe plavanja. Za plezanje se zanima 7 % otrok, kar je veliko, saj plezalni klub obstaja komaj eno leto in je v preteklem letu, kot je razvidno iz ankete, navdušil kar nekaj otrok. 7 % se zanima še za balet in karate. 6 % otrok zanimajo različni športi, 5 % otrok zanima tenis, zanimajo pa jih tudi gimnastika, odbojka, atletika, judo, splošna vadba, badminton in akrobatika.

Ponujene so jim bile tudi dodatne aktivnosti, ki jih še zanimajo. Največ zanimanja so pokazali za rolanje (16 %) in enak odstotek otrok (16 %) zanima plavanje. Še en dokaz več, da jim je plavanje res zelo všeč. Rolanje je dokaj mlad šport, ki jim je zelo zanimiv, vendar kar težak, če se ga morajo učiti sami s starši. Zanimanje za rolanje je veliko, medtem ko na drugi strani v Slovenskih Konjicah primanjkuje tovrstnih tečajev oziroma vadbe. Otroci so pokazali zanimanje tudi za pohodništvo (12 %) in enak odstotek (12 %) še za kolesarske izlete ter taborjenja v naravi. Zanimanje za pohodništvo kaže, da v vrtcih in prvem triletju osnovnih šol ne izvajajo programa mladi planinec in ciciban planinec, starši si pa verjetno za sprehode tudi ne vzamejo časa. Razumljivo je zanimanje za taborjenje v naravi, saj vemo, da so jim kolonije, letovanja, zimovanja, šole v naravi zelo všeč. 9 % otrok se zanima še za smučarske dneve in prav tako 9 % otrok za športne počitnice na morju. Nekoliko manj se zanimajo za športno organizirane rojstne dneve (8 %) in za plezanje v naravnih stenah (6 %).

Želeli smo tudi izvedeti želeno pogostost, čas in dneve vadbe otrok. Večina staršev (58 %) pravi, da bi njihovim otrokom ustrezala vadba dvakrat na teden, kar lahko pomeni, da so ostali dnevi organizirani za druge dejavnosti. 19 % jih želi vaditi trikrat

na teden, 17 % enkrat na teden in samo 6 % jih želi vaditi štirikrat ter več na teden, saj jim šport verjetno zelo veliko pomeni. Od časovnih terminov jim najbolj ustreza termin takoj po vrtcu oziroma po pouku v šoli (52 %), saj tako starši po službi pridejo po otroka na vadbo in jim ga ni potrebno več nikamor voziti. 17 % staršev najbolj ustreza termin ob 17. uri in prav tako 17 % staršev najbolj ustreza termin ob 16. uri. 7 % staršev najbolj ustreza termin ob 15. uri, 6 % pa ob 14. uri. Samo dvema staršema ustreza termin po 18. uri. Zaradi raznolikosti primernih terminov lahko sklepamo, da so starši čas vadbe izbirali glede na to, da so uskladili svoj urnik z urnikom svojega otroka. Od dni v tednu se večini (70 %) zdijo najprimernejši dnevi od ponedeljka do petka, saj verjetno želijo vikende preživeti skupaj kot družina. 23 % staršev meni, da za vadbo ni pomemben dan v tednu. 4 % staršev želi, da otroci obiskujejo športno vadbo ob vikendih ter 3 % staršev želi, da otroci vadbo obiskujejo med počitnicami, saj so med tednom verjetno tako otroci kot starši prezaposleni in si med vikendi in počitnicami lahko vzamejo čas za otroka, kar je še vseeno premalo.

Od staršev smo želeli izvedeti, katera organizacijska oblika je po njihovem mnenju, za njihovega otroka najprimernejša. Dve tretjini (67 %) jih meni, da je najboljša, če enake starostne kategorije vadijo istočasno; torej se jim zdi pomembno, da so skupine homogene. 19 % jih meni, da je najboljša organizacijska oblika samostojno glede na izbrano športno zvrst, ne vemo pa, če se zavedajo, da so take oblike mnogo dražje od skupinskih. Zelo malo, samo štirje starši menijo, da bi bilo dobro, če bi starši vadili skupaj z otroci. Starši se premalo zavedajo pozitivnih strani vadbe otrok skupaj s starši.

Kot zadnje so nas zanimali cilji, ki jih imajo starši za svoje otroke na področju vadbe v organiziranih športnih dejavnostih. Najpomembnejša cilja, ki sta ju starši izpostavili, sta razvijanje gibalnih sposobnosti (27 %) in koristno preživljanje prostega časa (26 %). To pomeni, da se tisti starši, ki želijo, da se njihovi otroci ukvarjajo s športom, zavedajo koristnega pomena športa za otrokov razvoj in zdravje ter želijo, da šport postane del njihovega vsakdana kot način življenja. Zavedanje staršev, da je pri športni vadbi najpomembnejši cilj razvijanje gibalnih sposobnosti, sta v svojih raziskavah ugotovili tudi Suhadolčanova (2005) in Jambrešičeva (2003). Ostali cilji, ki so jih starši navajali, so dobro počutje na vadbi (12 %), poraba odvečne energije (12 %), spoznavanje z različnimi športi (10 %), učenje prilagajanja in pomoči slabšim (7

%), sklepanje novih prijateljstev (6 %), ki so prav tako cilji, ki so za otroke zelo pomembni, saj zajemajo zdravje, socializacijo in učenje otroka, čeprav se starši mogoče tega ne zavedajo. Samo eden od staršev je navedel, da je bistvo vadbe to, da lahko da otroka v varstvo, medtem ko ima opravke.

7. SKLEP

V diplomskem delu ves čas poudarjamo pomen strokovno organizirane športne, gibalne dejavnosti za otrokov celostni razvoj in njegovo zdravje. Glede na pomen, ki ga ima gibanje v otrokovem razvoju, je potrebno že zelo hitro ustvariti pozitiven odnos do gibalnih dejavnosti. V tem obdobju imajo ključno vlogo starši, zato je pomembno, da svojim otrokom omogočijo, da skozi igro razvijajo gibalne sposobnosti in postoma usvajajo gibalno dejavnost kot trajno vrednoto, ki mu bo pomagala ohranjati zdravje. Naj se ne izgovarjajo na pomanjkanje časa, saj so tu za njih raznovrstni kvalitetni športni programi, ki izvajajo različne športne dejavnosti pod strokovnim vodstvom in kvalitetno organizacijo. Kar staršem manjka, je zgolj samo zanimanje in interes.

V diplomskem delu je bil glavni cilj ugotoviti, kakšen je interes staršev za vključevanje otrok do osmega leta starosti v športne programe v Slovenskih Konjicah. Za lažjo predstavbo smo si zastavili še nekaj vmesnih ciljev, ki so skupaj podali realno sliko o tem, kakšne so želje in interesi staršev ter otrok po organizirani športni vadbi v Slovenskih Konjicah. Uporabili smo vprašalnik s štirinajstimi spremenljivkami, rezultate smo obdelali v računalniškem programu SPSS, kjer smo izračunali frekvence. Naredili smo tabele in grafe. Za risanje grafov smo uporabili program Excel, za prikaz tabel pa program Word.

V skladu s predmetom in problemom raziskave smo si zastavili nekatere cilje. Če se vrnemo na zastavljene cilje, je bil naš prvi cilj ugotoviti, kakšne so dosedanje možnosti za udejstvovanje otrok v organizirane popoldanske športne dejavnosti. Kljub temu, da so dosedanje možnosti za vključevanje v športne dejavnosti dokaj visoke, je presenetljivo, da je skoraj polovica otrok, ki ne obiskuje nobene športne dejavnosti, kar je zelo veliko. Izmed ostalih, ki se ukvarjajo s športnimi dejavnostmi, je polovica takih, ki športne dejavnosti obiskuje v okviru kluba, kjer se prehitro specializirajo v določeni šport in lahko zaradi tega hitro obupajo, hkrati pa nimajo možnosti pridobiti različnih športnih znanj kot bi jih s splošno športno vadbo, ki je v obdobju rasti in razvoja za otroke najprimernejša.

Izvedeli smo, da so starši informirani o ponudbi različnih športnih dejavnosti v Slovenskih Konjicah, vendar najbolj poznajo tiste dejavnosti, ki imajo tradicijo in so v Slovenskih Konjicah najbolj razvite. Le-te so košarka, nogomet in ples. Mlada društva, ki prihajajo s svojimi programi, poznajo premalo, kar pomeni, da bo potrebno storiti nekaj v zvezi z oglaševanjem in promocijo le-teh, ki otrokovemu zdravju in razvoju prispevajo največ koristnih in pozitivnih učinkov.

Večina dejavnosti, ki zanima otroke, je na voljo v Slovenskih Konjicah, razen gimnastike in odbojke, zaradi katerih starši otroke vozijo v sosednje kraje.

Slabe tri četrtine staršev ima željo, da bi njihovi otroci obiskovali popoldanske športne dejavnosti, vendar je vseeno še dobra četrtina takih, ki si tega ne želijo. Tudi, če otrok nima želje po športnem udejstvovanju, je starš tisti, ki bi mu jo moral privzgojiti, če se vsaj malo zaveda pomena športa za zdrav življenjski slog ljudi. Vsekakor se vidi, da so starši tisti, ki na nek način preprečujejo otroku, da se ne more ukvarjati s športno aktivnostjo, saj jih je kar četrtina takih, ki v ospredje postavljajo finančni razlog, kar pomeni, da se jim zdi športna vadba predraga. S tem se otrok ne more športno udejstvovati tudi, če bi se želel, saj je v tem primeru odvisen od staršev.

Ostali starši, ki pa imajo željo, da bi se njihovi otroci ukvarjali s popoldanskimi športnimi aktivnostmi, si le-ti najbolj želijo ukvarjati s plavanjem, plesom, nogometom in košarko. Ples, nogomet in košarka so jim v Slovenskih Konjicah na voljo, saj so to športi, ki imajo tradicijo in so najbolj razviti. Plavanje je na voljo samo v tečajnih oblikah in jim je kot kaže zelo všeč. Zato bi bilo dobro, da bi se v prihodnje razvilo v kakšno obliko redne vadbe, ki bi vsekakor zahtevala zelo dobro organizacijo, saj v Slovenskih Konjicah nimamo pokritega bazena. Od dodatne ponudbe športnih dejavnosti so največ zanimanja pokazali za rolanje, ki je še dokaj mlad šport in v Slovenskih Konjicah še ni bil na voljo niti v tečajni obliki. Vendar bo v prihodnje zagotovo, ko bodo v ospredje prodrli društva (Svizec, ipd.), ki imajo rolanje in druge tečajne oblike v svojih programih.

Najustreznejši količinski in časovni termini so za več kot polovico staršev ti, da bi športna vadba njihovih otrok potekala dvakrat na teden, takoj po vrtcu oziroma po pouku v šoli, nekje med ponedeljkom in petkom. Tako nekako je verjetno večina staršev in otrok uskladila svoje urnike, kjer bi bila poleg ostalih dejavnosti tudi športna vadba.

Dve tretjini staršev meni, da je pri športni vadbi za njihove otroke najprimernejša organizacijska oblika ta, da iste starostne kategorije vadijo istočasno. Verjetno se jim zdi, da je za njihovega otroka najboljše in najbolj varno, če vadi s sebi primernimi otroci, kjer se vsekakor najde kdo, ki izstopa.

Zelo pozitiven je pogled staršev z vidika ciljev, ki jih imajo za svoje otroke na področju športne vadbe. V ospredje postavljajo razvijanje gibalnih sposobnosti ter koristno preživljanje prostega časa, kar nam pove, da se tisti starši, ki želijo, da se njihovi otroci ukvarjajo s športom, zavedajo koristnega pomena športa za otrokov razvoj in zdravje. Hkrati želijo, da šport postane trajna navada in kvaliteta njihovega življenja.

Vsi skupaj moramo še naprej težiti k osveščenosti družine in posameznikov, da se bo še naprej propagiralo šport kot sestavni del življenja in kot sredstvo, ki motivira, koristi, predvsem pa osrečuje. Usmerjenost v animacijo in osveščanje športno neaktivnega prebivalstva Slovenije je nujna, saj se učinki današnjega lagodnega načina življenja kažejo tudi v vse manjši vzdržljivosti in vztrajnosti otrok ter mladine. Vse organizirane in vodene športne dejavnosti morajo imeti cilje usmerjene tako, da ustrezno razvijajo otrokove gibalne sposobnosti in mu omogočijo dovolj pozitivnih, kakovostnih ter raznovrstnih spodbud za njegov razvoj. Neprimerne vadbe in programi, ki so posledica neustrezno zastavljenih ciljev, lahko otroku prej škodijo kot koristijo in s tem negativno vplivajo na njegov odnos do športa. Zato je pomembno, da se tako starši kot strokovni delavci zavedajo pomembnosti strokovnega pristopa k problemu predšolske in šolske športne vzgoje. Samo na takšen način lahko otrokom zagotovimo kakovostno vadbo in posledično primeren gibalni razvoj.

Upamo, da smo s tem diplomskim delom dovolj podrobno opisali in predstavili interes staršev ter otrok za vključevanje v športne programe, tako da se bodo starši, vzgojitelji, vzgojiteljice, učitelji in vsi ostali, ki delujejo na področju predšolske ter šolske vzgoje, začeli zavedati pomena športne vadbe pri otrocih. Hkrati upamo, da se bo čedalje več staršev odločalo za vključevanje svojih otrok v organizirano in vodeno športno vadbo.

8. LITERATURA

1. Cemič, A. (1997). *Motorika predšolskega otroka*. Ljubljana: Dr. Mapet.
2. Črnko, A., Berk, M. in Kač, S. (2008). *Svizčeva interna publikacija*. Slovenska Bistrica.
3. Doupona Topič, M. in Petrović, K. (2007). *Šport in družba: sociološki vidiki*. Ljubljana: Fakulteta za Šport, Inštitut za šport.
4. Jambrešič, M. (2003). *Analiza športnega programa ABC za otroke od drugega do devetega leta starosti*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
5. Kavčič, U. (2005). *Mnenja vzgojiteljic o vlogi športnega pedagoga v vrtcih*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
6. Kosec, M. (1980). *Telesna vzgoja predšolskih otrok*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
7. Kosec, M. in Mramor, M. (1991). *Športna vzgoja za predšolske otroke*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
8. Kovač, M. (ur.). (2000). *Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod za šport Slovenije.
9. Kovač, M., Strel, J., Jurak, G., Bučar, M., Starc, G. in Pajek, J. (2004). *Nekatera poglavja didaktike športne vzgoje v prvem in drugem triletnem osnovne šole*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
10. Kristan, S. in drugi. (1997). *Športni program Zlati sonček*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod za šport Slovenije.
11. Kurikulum za vrtce. (1999). Ljubljana: MŠŠ, Urad Republike Slovenije za šolstvo.
12. Pistotnik, B. (2004). *Vedno z igro*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

13. Rajtmajer, D. (1988). *Metodika telesne vzgoje: Predšolska vzgoja – 1. knjiga*. Maribor: Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
14. Strah, N. (2000). *Športna vzgoja otrok s starši*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
15. Strel, J., Kovač, M., Bednarik, J., Jurak, G., Starc, G. in Golec, N. (2002). *Načrtovanje športnovzgojnega procesa v prvem triletju: šolsko leto 2002/2003*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Center za stalno strokovno spopolnjevanje.
16. Strel, J., Kovač, M., Videmšek, M., Bednarik, J., Jurak, G. in Starc, G. (2002). *Načrtovanje in izpeljava športnovzgojnega procesa v prvem triletju*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Center za stalno strokovno spopolnjevanje.
17. Suhadolčan, N. (2005). *Analiza športnih programov ŠD sonček za predšolske otroke*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
18. Šolska zakonodaja 1. (1996). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
19. Športno društvo Miki šport. (2008/2009). Pridobljeno dne 18. 9. 2008, iz <http://www.miki-sport.si/index.html>
20. Totsky Hamett, C. (1992). *Movement activities for early childhood*. Champaign: Human Kinetics.
21. Učni načrt za osnovne šole. (1999). Ljubljana: MŠŠ, Urad republike Slovenije za šolstvo.
22. Videmšek, M. (1994). *Načrtovanje in izvedba športne vzgoje v vrtcih*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
23. Videmšek, M., Berdajs, P. in Karpljuk, D. (2003). *Mali športnik*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

24. Videmšek, M. in Jovan, N. (2002). *Čarobni svet igral in športnih pripomočkov*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
25. Videmšek, M. in Pišot, R. (2007). *Šport za najmlajše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
26. Videmšek, M., Strah, N. in Stančevič, B. (2001). *Igrajmo se skupaj*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
27. Videmšek, M. in Visinski, M. (2001). *Športne dejavnosti predšolskih otrok*. Ljubljana: Fakulteta za šport
28. Zupančič, D. (1999). *Predstavitev športnega programa »Hopla v deželo športa« za predšolske otroke*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

9. PRILOGE

Priloga 1: Anketni vprašalnik

Sem študentka Fakultete za šport v Ljubljani, smer specialna športna vzgoja, in pripravljam diplomsko nalogo na temo »Interes staršev za vključevanje otrok do osmega leta starosti v športne programe v Slovenskih Konjicah«. Pred vami je anketa, s pomočjo katere bom lahko prišla do pomembnih ugotovitev, zato vas prosim, da jo rešite, saj bodo ti odgovori pomembni pri moji raziskavi. Odgovori v vprašalniku mi bodo služili izključno v raziskovalne namene in je zanje zagotovljena popolna anonimnost. Prosim vas za iskrene odgovore. Za vsako vprašanje je možen **en** odgovor. Kjer je možnih **več** odgovorov, je to posebej navedeno v oklepaju zraven vprašanja.

1. Ustanova, ki jo vaš otrok obiskuje

- a) vrtec
- b) šola

2. Ali vaš otrok že obiskuje kakšno popoldansko športno dejavnost?

- a) ne
- b) da

3. V okviru česa se izvaja popoldanska športna dejavnost, ki jo obiskuje vaš otrok?

- b) v okviru vrtca
- c) v okviru šole
- a) v okviru kluba
- d) v okviru športnega društva

4. Katero od spodaj naštetih športnih dejavnosti ima vaš otrok na voljo, s katero se lahko pod strokovnim vodstvom ukvarja v popoldanskem času? (možnih **več** odgovorov)

- a) nobeno
- b) košarko
- c) odbojko
- d) ples
- e) nogomet

- f) tenis
- g) splošno vadbo osnovne motorike
- h) atletiko
- i) gimnastiko
- j) plezanje
- k) drugo _____

5. Ali je športna dejavnost s katero se otrok ukvarja v Slovenskih Konjicah ali je otroka potrebno voziti v sosednji kraj?

- a) Slovenske Konjice
- b) sosednji kraj

6. Ali si želite, da bi vaš otrok obiskoval popoldansko (večerno) športno aktivnostjo, ki bo strokovno vodena in organizirana v Slovenskih Konjicah?

- a) da
- b) ne

7. Naslednje vprašanje je za tiste, ki ste odgovorili na prejšnje vprašanje z **ne**. kateri so razlogi, zaradi katerih si ne želite, da bi se vaš otrok ukvarjal s popoldansko športno aktivnostjo? (možni največ **tri**je odgovori)

- a) ker ni na voljo dovolj pestre ponudbe
- b) ker je predrago
- c) ker mojega otroka šport ne zanima in ne interesira
- d) ker ni strokovnega vodstva
- e) ker je vse usmerjeno v klube in ekstremen šport
- f) ker je vadba večinoma prezahtevna za starostno stopnjo mojega otroka.
- g) ker je otroka na športno aktivnost potrebno daleč voziti
- h) drugo _____

8. Naslednja vprašanja so za tiste, ki so na **4. vprašanje** odgovorili z **da**. S katero popoldansko športno aktivnostjo se vaš otrok želi ukvarjati? (možni največ **tri**je odgovori)

a) splošna vadba	g) akrobatika	m) judo
b) badminton	h) spoznati si želim čim več različnih športov	n) balet
c) ples	i) košarka	o) plezanje
d) tenis	j) plavanje	p) drugo_____
e) nogomet	k) karate	
f) odbojka	l) gimnastika	

9. Katera ponudba organiziranih športnih aktivnosti vašega otroka poleg športov v dvorani še zanima? (možni največ **tri**je odgovori)

- a) rolanje
- b) pohodništvo
- c) plezanje v naravnih stenah
- d) taborjenje v naravi
- e) smučarski dnevi
- f) športne počitnice na morju
- g) športno organizirani rojstni dnevi
- h) plavanje
- i) kolesarski izleti
- j) drugo_____

10. Kolikokrat na teden želi vaš otrok vaditi?

- a) enkrat na teden
- b) dvakrat na teden
- c) trikrat na teden
- d) štiri ali večkrat na teden

11. Kateri termini so za vašega otroka najprimernejši?

- a) takoj po vrtcu oziroma po pouku v šoli
- b) ob 14. uri
- c) ob 15. uri
- d) ob 16. uri
- e) ob 17. uri
- f) kasneje kot ob 18. uri

12. Kateri dnevi v tednu so za vašega otroka najprimernejši za organizirane športne aktivnosti?

- a) ni pomembno kateri dan v tednu
- b) od ponedeljka do petka
- c) ob vikendih
- d) med počitnicami

13. Katera organizacijska oblika je za vašega otroka po vašem mnenju najprimernejša?

- a) otroci samostojno glede na izbrano športno zvrst
- b) otroci istih starostnih kategorij istočasno
- c) otroci različnih starostnih kategorij istočasno
- d) otroci različnih spolov istočasno
- e) otroci istih spolov istočasno
- f) otroci in starši istočasno (z različno dejavnostjo v različnih vadbenih prostorih)

14. Kakšne cilje imate za svojega otroka na področju športne vadbe v organiziranih športnih dejavnostih? (možni največ **trije** odgovori)

- a) da se naučijo koristnega preživljanja prostega časa
- b) da razvijajo svoje gibalne sposobnosti
- c) da potrošijo svojo odvečno energijo
- d) da se spoznajo z različnimi športi
- e) da sklepajo nova prijateljstva
- f) da se naučijo prilagajanja in pomoči slabšim
- g) da se otrok dobro počuti na športni vadbi
- h) drugo_____